Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland

Reële kans op aanslag door aanhoudende geweldsintenties

Juni 2026

Bijschrift omslag

Een zwaarbewapend arrestatieteam van de Dienst Speciale Interventies (DSI) bij een inzet.
De DSI kan worden ingezet bij en terroristische aanslag of andersoortige gewelddadige verstoring.

Het dreigingsniveau blijft op niveau 4. Dat betekent dat er een reële kans is dat er in Nederland een aanslag zal plaatsvinden.

Reële kans op aanslag door aanhoudende geweldsintenties

Dreigingsniveau

Er is in Nederland nog steeds sprake van een substantiële terroristische dreiging. Het dreigingsniveau blijft daarom gehandhaafd op niveau 4 op een schaal van 5. Dat betekent dat er een reële kans is dat er in Nederland een aanslag zal plaatsvinden. De jihadistische dreiging blijft het meest bepalend voor de terroristische dreiging. Getuige diverse arrestaties het afgelopen jaar zien jihadisten Nederland nog steeds als doelwit.

De oorlog rond Iran verhoogt de kans op een terroristische aanslag. Het 'raamakkoord' van medio juni, dat een opstap moet zijn voor verdere onderhandelingen over beëindiging van de oorlog tussen de VS en Iran, neemt die dreiging niet (direct) weg. (Semi-)statelijke betrokkenheid bij gewelddadig extremisme en terrorisme in Europa speelt hierbij een belangrijke rol. Andere dreigingsrichtingen dragen beperkt bij aan het dreigingsniveau 4 of zijn gelijk gebleven. De huidige terroristische dreiging noopt tot voortdurende inzet van nationale en internationale veiligheidspartners.

Jihadistische dreiging blijft belangrijkste component voor dreigingsniveau

Jihadisme is al jaren het belangrijkste bestanddeel van de terroristische dreiging. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om het risico van door Islamitische Staat (ISIS) aangestuurde, gestimuleerde en geïnspireerde aanslagen. Onder meer twee arrestaties in Nederland eind 2025 van personen die een aanslag wilden uitvoeren, onderstrepen dat aanslagintentie nog steeds bij sommige geradicaliseerde personen in Nederland aanwezig is. Tijdig optreden van veiligheidsinstanties zorgt ervoor dat de dreiging tot op heden niet materialiseert. In omliggende landen is het beeld overeenkomstig. Het aantal jihadistische aanslagen in Europa het afgelopen halfjaar is daardoor relatief beperkt. Het belangrijkste risico voor een jihadistische aanslag blijft komen vanuit een alleen handelende dader of een klein groepje dat onder de radar radicaliseert richting geweld. Het blijvend aanbod van jihadistisch materiaal op het internet en het relatieve gemak waarmee in contact kan worden gekomen met ISIS-onderdelen draagt bij aan dit risico. Jihadistische propaganda, jihadistische groepen

en netwerken bevinden zich op zowel mainstream sociale media als op berichtenapplicaties en alternatieve platformen. Steeds vaker gaat het om minderjarigen die online geïnspireerd raken en radicaliseren door het gedachtegoed van ISIS. Een zorg is dat uit de huidige online contacten tussen personen met jihadistische overtuigingen op termijn jihadistische netwerken ontstaan die nieuwe terroristische dreiging kunnen gaan vormen tegen Nederland.

Dankzij diverse arrestaties is de dreiging in Europa van transnationale netwerken van ISIS, die in 2023 en 2024 nog diverse aanslagen planden, het laatste jaar afgenomen. De netwerkstructuren in Europa blijven echter bestaan en zouden bij afnemende inzet van (inter)nationale veiligheidspartners weer actief kunnen worden. De zogeheten ISIS-provincies blijven relevant voor de terroristische dreiging in Nederland, maar waren de afgelopen periode niet in staat externe aanslagoperaties in het Westen uit te voeren. Vooral Islamitische Staat-Khorasan Provincie (ISKP) houdt, ondanks regionale CT-inspanningen, de intentie om ook aanslagen te plegen in het Westen.

Binnen de jihadistische beweging in Nederland is er de laatste jaren weer interesse om uit te reizen en zich aan te sluiten bij terroristische groeperingen, bijvoorbeeld in Syrië, Somalië of Afghanistan. In absolute aantallen is het aantal geslaagde uitreizen zeer beperkt, zeker als het vergeleken wordt met de periode 2012-2016. Nederlandse uitreizigers kunnen een terroristische dreiging vormen tegen Nederland, aangezien zij medestanders in ons land kunnen stimuleren een aanslag te plegen of hen daarbij ondersteuning bieden. De dreiging van Nederlandse uitreizigers die gevangen zaten in Syrië is onveranderd. Zij zijn door de Amerikaanse strijdkrachten verplaatst en zitten nu in Irak in de gevangenis.

Verhoogde aanslagdreiging in Europa en Nederland door oorlog in Iran en Hamas

Als gevolg van en in reactie op de oorlog van de VS en Israël met Iran is de kans op aanslagen in Europa en Nederland toegenomen. Deze dreiging komt voort uit een waaier van actoren: Iraanse veiligheidsdiensten of aan Iran gelieerde (semi-) statelijke actoren, dan wel terroristische, gewelddadig extremistische, of statelijk aangestuurde criminele groepen, proxy's en personen. Ook als deze oorlog in het Midden-Oosten zou stoppen, kan de verhoogde dreiging langer aanhouden. Er lijkt in toenemende mate sprake van vervlechting van de statelijke dreiging en terroristische dreiging. Dit vertaalt zich in een verhoogde dreiging tegen Israëlische, Joodse en Amerikaanse doelwitten in Europa. De aanslagenreeks op Joodse en (veronderstelde) Amerikaanse locaties in onder meer Nederland in maart en april 2026, is mogelijk een voorbeeld van deze vervlechting. Hierbij zou, volgens de Amerikaanse autoriteiten, een in medio mei gearresteerde verdachte een coördinerende rol hebben gespeeld. Hij zou zowel werken voor de Iraanse Revolutionaire Garde (IRGC) als voor het Iraaks-sjiitische Kata'ib Hezbollah, dat gesteund wordt door Iran.

Diverse arrestaties in Europa van Hamas-leden tonen aan dat de organisatie mogelijk aanslagen wil plegen in Europa. Behalve een politiek netwerk heeft Hamas waarschijnlijk een operationeel netwerk in Europa. Een daadwerkelijke koerswijziging van (facties binnen) Hamas, mogelijk mede geïnstigeerd door de oorlog van Amerika en Israël tegen Iran, zou de dreiging tegen vooral Joodse en Israëlische doelwitten in Europa verder verhogen.

Rechts-terroristische dreiging blijft gelijk

De rechts-terroristische geweldsdreiging in Nederland blijft gelijk. Het aantal aanhoudingen van personen uit rechts-terroristische netwerken was de afgelopen jaren relatief beperkt. Meestal gaat het daarbij om jonge personen die zijn aangehouden op verdenking van het (online) dreigen met een rechts-terroristische aanslag. Er is in deze gevallen echter nauwelijks sprake van concrete en vergaande voorbereidingshandelingen voor een aanslag. Net als bij de jihadistische beweging in Nederland is de beweging hoofdzakelijk digitaal actief. Individuen die actief zijn binnen deze netwerken verwerven zo de kennis en mogelijk ook inspiratie voor het plegen van aanslagen.

Het transnationale rechts-terroristische online milieu, waarbinnen naar schatting enkele honderden Nederlanders actief zijn, is een los georganiseerd netwerk met wisselende online groepen en kanalen. Binnen dit online milieu wordt nog steeds volop rechts-terroristische propaganda verspreid, inclusief diverse handleidingen voor het maken van aanslagmiddelen en 3D-wapens. Individuen die actief zijn binnen deze netwerken verwerven zo de benodigde kennis en mogelijke inspiratie voor het plegen van aanslagen. Op deze manier kan radicalisering van Nederlandse personen binnen het

rechts-terroristische milieu ertoe leiden dat ze potentieel over aanslagmiddelen kunnen beschikken en een mogelijke aanslagdreiging vormen.

Betrokkenheid rechts-extremisten bij anti-azc protesten

Sinds de zomer van 2025 hebben er tientallen demonstraties plaatsgevonden tegen immigratie en de mogelijke komst van asielzoekerscentra (azc). Hierbij was een mix van gewelddadige en niet-gewelddadige demonstranten aanwezig, van wie sommigen ook beschikken over rechts-extremistisch of anti-institutioneel-extremistisch gedachtegoed. Een deel van de demonstraties ging gepaard met rechts-extremistische uitingen. Een relatief groot deel van de demonstraties liep uit op ongeregeldheden. Behalve rechts-extremisten kunnen ook anderen geïnspireerd door rechts-extremisten overgaan tot geweld, intimidatie of bedreiging. In een aantal gevallen werden raadsleden en andere politici bedreigd en zijn (aanbouw) locaties van azc vernield. Lokale politici voelen zich hierdoor soms geremd om hun standpunten naar voren te brengen en hiernaar te handelen, ook indien demonstraties ontaarden in intimidatie, bedreigingen of geweld. Dergelijke zelfcensuur schaadt het functioneren van de rechtsstaat en haar instituten, in dit geval het lokaal bestuur.

De meeste rechts-extremisten in Nederland zijn voornamelijk bezig met niet-gewelddadig extremisme, in de vorm van het verspreiden en normaliseren van hun gedachtegoed. Zij proberen op een geweldloze manier invloed uit te oefenen op de samenleving. Dit betekent echter niet dat deze geweldloze wijze niet kan leiden tot geweld; geweldsbereide rechts-extremisten en sympathisanten kunnen zich gesterkt voelen in hun handelen wanneer zij merken dat hun denkbeelden breder in de samenleving gedragen worden.

Klein aantal anti-institutioneel extremisten vormen terroristische dreiging

De dreiging van anti-institutioneel extremisme is onveranderd. Een zeer klein deel van de anti-institutioneel extremisten in Nederland is bereid en in staat terroristisch geweld te gebruiken. Het extremistische deel van de anti-institutionele beweging in Nederland gaat uit van de complottheorie dat een kwaadaardige elite samenspant tegen burgers en hen onderdrukt, uitbuit of zelfs vermoordt. Zij zien een gewelddadige confrontatie met de vermeende kwaadaardige elite daarom als legitiem. Deze geweldsdreiging is vaak gericht op regionale of lokale doelwitten. Grootschalige terroristische aanslagen op willekeurige burgers zijn minder waarschijnlijk. Een deel van de geweldsbereide anti-institutioneel extremisten in Nederland beschikt niet alleen over de intentie maar ook over de capaciteit om een gewelddadige dreiging te vormen. Zij hebben vaak relatief veel kennis over én vaardigheid in het gebruik van gewelddadige middelen. Veel van hen hebben een fascinatie voor wapens en oefenen actief met het gebruik ervan.

Zorgen om nihilistisch geweld

Voor het eerst is in het DTN een apart hoofdstuk gewijd aan deze dreigingsrichting. Er bestaan ook in Nederland namelijk toenemende zorgen over een nihilistische geweldsdreiging die voortkomt uit een internationaal online milieu van op criminaliteit gerichte netwerken. Een onbekend aantal Nederlandse jongeren is actief binnen dit steeds wisselende transnationale ecosysteem. Van nihilistisch gewelddadig extremisme is sprake als er vanuit deze netwerken op basis van een misantropisch en destructief wereldbeeld geweld wordt gepleegd. Binnen het nihilistisch extremisme zijn geweld en chaos zowel doelen op zich als middelen om iets te bereiken. Het verkrijgen van status en erkenning door het uitvoeren en tonen van geweld staat binnen deze subcultuur centraal.[1] Status en prestige zijn nauw verbonden met de ernst en wreedheid van de geweldsdaden, waarbij extremer geweld meer erkenning krijgt. Het gaat, ook in Nederland, om soms zeer gewelddadige delicten, en in het buitenland in enkele gevallen zelfs om dodelijke geweldsdelicten. In enkele gevallen kan er uit deze dreigingsrichting een beperkte terroristische dreiging voortkomen.

Geen terroristische dreiging vanuit het links-extremisme en dierenrechtsextremisme

Van een terroristische geweldsdreiging uit links-extremistische hoek is in Nederland op dit moment geen sprake. De geweldsbereidheid binnen de links-extremistische beweging in Nederland is beperkt en lijkt niet toe te nemen.

Gewelddadige extremistische acties door dierenrechtenextremisten blijven zeldzaam in Nederland. Van geweldsintenties is binnen de dierenrechtenbeweging doorgaans geen sprake. Behalve vreedzame demonstraties of mogelijk intimiderende uitingen richting betrokkenen in de veeteelt, wordt in enkele gevallen de wet overtreden.

Inhoudsopgave

Reële kans op aanslag door aanhoudende geweldsintenties 3
Inhoudsopgave 7
Infographic 8
Inleiding 10
Sleutelbegrippen 11

Hoofdstuk 1. Jihadisme en radicale islam 12
Hoofdstuk 2. Rechts-terrorisme en -extremisme 22
Hoofdstuk 3. Anti-institutioneel terrorisme en extremisme 26
Hoofdstuk 4. Nihilistisch extremisme 30
Hoofdstuk 5. Links-extremisme en dierenrechtenextremisme 34

Bijlage 1: Overzicht van terroristische aanslagen en arrestaties wegens aanslagplanning 38
Bijlage 2: Definities 40
Bijlage 3: Dreigingsniveaus DTN 42

Eindnoten 44

4 Dreigingsniveau blijft op 4
Kans op een aanslag is reëel

Er is in Nederland nog steeds sprake van een substantiële terroristische dreiging. De jihadistische dreiging tegen Nederland blijft de belangrijkste dreiging. De oorlog rond Iran verhoogt de kans op een terroristische aanslag. De terroristische dreiging vanuit rechts-extremisten en van een klein aantal anti-institutioneel extremisten blijft aanwezig. Jongeren radicaliseren sneller door online invloeden, ongeacht de dreigingsrichting, wat in enkele gevallen kan leiden tot geweld.

Verhoogde dreiging door oorlog rond Iran
Pro-Iraanse groepen willen mogelijk meer aanslagen in Europa plegen

In maart en april 2026 claimde het pro-Iraanse HAYI vijftien brandaanslagen in Europa tegen vooral Joodse en Israëlische doelwitten, waarvan vijf in Nederland. De aanslagen werden mogelijk gepland door een man gelieerd aan de Iraanse Republikeinse garde en uitgevoerd door criminelen. Het is mogelijk dat het Iraanse regime of aan dit regime gelieerde organisaties, zoals Hamas, aanslagen willen plegen in Europa.

Anti-institutioneel terrorisme en extremisme
Dreiging kleine groep geweldsbereide anti-institutioneel extremisten

Een zeer klein deel van de Nederlandse anti-institutioneel extremisten is bereid en in staat om terroristisch geweld te gebruiken, bijvoorbeeld tegen instituties en overheidsfunctionarissen. Ondanks arrestaties in 2024 en 2025 gaat er nog steeds een geweldsdreiging uit van enkele geweldsbereide anti-institutioneel extremisten. Anti-institutioneel extremisten sluiten soms aan bij de protesten tegen azc's.

Jihadistische dreiging

Overheden voorkomen meeste aanslagen

In de afgelopen periode zijn er nauwelijks jihadistische aanslagen in Europa gepleegd, voornamelijk omdat aanslagplannen door tijdig overheidsoptreden werden verijdeld. De kans blijft reëel dat een alleen-handelende dader (online) geïnspireerd raakt en een aanslag probeert te plegen. ISIS-netwerken staan onder druk, maar ISIS heeft het vermogen om de aanslagcapaciteiten snel op te bouwen wanneer (militaire) operaties tegen ISIS afnemen.

Rechts-terrorisme en -extremisme

Aanslagdreiging beperkt, normalisering rechts-extremisme kan leiden tot meer geweld

Binnen het internationale rechts-terroristische online milieu zijn enkele honderden, vooral jonge Nederlanders actief. Hieruit kan een aanslagdreiging voortkomen die soms tot arrestaties leidt. Aanjagers van het rechts-extremisme willen de weerstand tegen hun ideeën binnen de samenleving verkleinen (normalisering), en voeren propaganda met termen als ‘omvolking’ en ‘remigratie’ en symbolen als de Prinsenvlag, onder meer bij protesten tegen het asielbeleid. Normalisering zorgt voor een voedingsbodem voor geweld, angst, haat en racisme in de samenleving en ondermijnt de sociale cohesie.

Nihilistisch extremisme

Zorgen om nihilistisch extremistische geweldsdreiging

Nihilistisch gewelddadig extremisme komt voort uit een zeer gewelddadige online subcultuur die niet tot nauwelijks ideologisch gemotiveerd is. Sommige extremistische aanhangers delen een mensvijandig en destructief wereldbeeld en plegen op basis daarvan geweld of zetten anderen aan tot geweld. Een onbekend aantal Nederlandse jongeren is actief in dit online ecosysteem. De fascinatie voor nihilistisch geweld kan leiden tot terroristische aanslagen.

Inleiding

Doel en afbakening

Het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) biedt inzicht in de terroristische en gewelddadig extremistische dreiging voor Nederland, de belangen die daardoor kunnen worden aangetast en de weerbaarheid tegen deze dreiging. Ook worden doorgaans niet-gewelddadige extremistische bewegingen beschouwd wanneer er indicaties zijn dat er terroristisch of anderszins ernstig geweld uit kan voortvloeien. Buitenlandse ontwikkelingen worden meegenomen wanneer ze van invloed zijn op de dreiging in Nederland of tegen Nederlandse belangen in het buitenland. Met het DTN stelt de NCTV het dreigingsniveau vast, oftewel een inschatting van de algemene terroristische dreiging gedurende een langere termijn.

Aan het DTN ligt onderzoek ten grondslag naar alle vormen van terrorisme en gewelddadig extremisme, ongeacht ideologische signatuur. Indien bepaalde extremistische stromingen niet in het DTN worden genoemd, zoals in deze editie klimaatextremisme, is dit omdat er op het moment van schrijven geen aantoonbare geweldsdreiging van uitgaat. Wanneer de actualiteit of lange termijn ontwikkelingen daarom vragen, kan de NCTV daarover berichten in andere producten.[2] Terrorismefinanciering wordt in het DTN opgenomen wanneer er een relatie bestaat met de geweldsdreiging tegen Nederland of haar belangen in het buitenland.

Het DTN is vooral bedoeld voor strategie- en beleidsvorming op nationaal niveau. Met het DTN wordt beoogd om het kabinet, de leden van de Eerste en Tweede Kamer, ambtenaren, bestuurders en beleidsmakers op nationaal en gemeentelijk niveau, wetenschappers en andere geïnteresseerden te informeren over de huidige terroristische en gewelddadig extremistische dreiging tegen Nederland.

Leeswijzer

Het DTN bestaat uit het voorgaande hoofdstuk waarin het dreigingsniveau wordt vastgesteld en de belangrijkste bevindingen staan genoemd, en vier verdiepende hoofdstukken. Het zesde hoofdstuk is een wisselend themahoofdstuk waarin een aspect van de terroristische of gewelddadig extremistische dreiging tegen Nederland nader wordt uitgediept. De hoofdstukken hebben de volgende onderwerpen:

- Jihadisme en radicale islam
- Rechts-terrorisme en -extremisme
- Anti-institutioneel terrorisme en -extremisme
- Nihilistisch extremisme
- Links-extremisme en dierenrechtenextremisme
- Bijlage 1 biedt een overzicht van de belangrijkste terroristische aanslagen en arrestaties wegens aanslagplanning in Europa tussen medio december 2025 en begin juni 2026.
- Bijlage 2 Definities
- Bijlage 3 Dreigingsniveaus DTN

Sleutelbegrippen

- **Accelerationisme**: Een strategie die rechts-terroristen volgen waarbij door middel van terroristisch geweld chaos wordt nagestreefd, om zo een 'rassenoorlog' en de vervanging van de democratie door een nationaalsocialistische en witte etnostaat te bespoedigen.
- **Activisme**: Pogingen van individuen of groepen om op buitenparlementaire wijze, maar binnen de kaders van de democratische rechtsorde, politieke besluitvorming te beïnvloeden.
- **Democratische rechtsorde**: Een samenleving waarbij de wisselwerking tussen overheid en burgers en burgers onderling verloopt volgens de principes, procedures en instituties die voortkomen uit de grondwettelijk vastgelegde vrijheden en rechten. Hierbij gaat het om gelijkheidsrechten, vrijheidsrechten en participatierechten. Dit is de open samenleving die er onder andere voor zorgt dat iedereen binnen dit systeem beschermd wordt en op een vrije manier kan leven.
- **Extremisme**: Het uit ideologische motieven bereid zijn om niet-gewelddadige en/of gewelddadige activiteiten te verrichten die de democratische rechtsorde ondermijnen. Extremisme kan zich uiten in geweld, maar ook op niet-gewelddadige wijze. Voorbeelden van niet-gewelddadige ondemocratische activiteiten zijn het op stelselmatige wijze haat zaaien; angst verspreiden; doelbewust desinformatie verspreiden; demoniseren en intimideren; verwerpen van wet- en regelgeving; en pogingen doen om een parallelle samenleving tot stand te brengen waarbij het gezag van de Nederlandse overheid en het rechtssysteem worden afgewezen.
- **Ideologisch motief**: Het handelen vanuit een bepaald wereldbeeld om een al dan niet specifiek einddoel te bereiken. Dit einddoel kan ook beperkt zijn tot: anders dan nu. Een ideologisch motief is anders dan een louter persoonlijk, crimineel, of geldelijk motief.
- **Jihadisme**: De verkorte term voor het mondiaal jihadi-salafisme. Aanhangers van deze ideologische stroming streven middels een gewapende strijd naar vervanging van 'afvallige' overheden in de islamitische wereld door een 'zuivere' islamitische staat. Daartoe plegen zij onder andere terroristische aanslagen, ook in westerse landen. De jihadistische beweging bestaat uit organisaties als Al Qa'ida en ISIS en aan hen gelieerde groeperingen, maar ook uit netwerken en individuele aanhangers over de hele wereld.
- **Nihilistisch extremisme**: Het bereid zijn om niet-gewelddadige en/of gewelddadige activiteiten te verrichten die de democratische rechtsorde ondermijnen vanuit denkbeelden van diepe haat of afkeer tegen de gehele mensheid en/of samenleving. Middels verschillende uiteenlopende vormen van geweld wordt gestreefd naar maatschappelijke chaos en instabiliteit.
- **Terrorisme**: Het uit ideologische motieven (voorbereiden van het) plegen van op mensenlevens gericht geweld, of het veroorzaken van maatschappij-ontwrichtende schade, met als doel (een deel van) de bevolking ernstige vrees aan te jagen, maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen en/of politieke besluitvorming te beïnvloeden.

Voor alle definities die worden gebruikt in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland, zie: www.nctv.nl/onderwerpen/dtn/definities-gebruikt-in-het-dtn

Bijschrift

Personen die verdacht worden van of zijn veroordeeld voor terrorisme worden in beginsel bij elkaar geplaatst op een separate Terroristen Afdeling (TA), ongeacht de ideologische achtergrond. Dit geldt ook voor jihadisten.

1. Jihadisme en radicale islam

De jihadistische geweldsdreiging in Nederland is al jaren het belangrijkste bestanddeel van de terroristische dreiging. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om het risico van door Islamitische Staat (ISIS) aangestuurde, gestimuleerde en geïnspireerde aanslagen. De meeste aanslagen in Europa worden uitgevoerd door alleen handelende daders. De dreiging van transnationale netwerken is enigszins verminderd, maar de netwerkstructuren blijven in Europa bestaan en zouden in de toekomst bij eventuele vermindering van contraterrorisme (CT)-acties weer meer dreiging kunnen gaan vormen. Het aanbod van jihadistisch materiaal op het internet blijft veelvuldig aanwezig en ook een jonge generatie inspireren. In sommige gevallen mondt de online radicalisering uit in toepassing van geweld.

De oorlog in Iran leidt tot een verhoogde aanslagdreiging in Europa, inclusief Nederland. Deze dreiging staat echter niet in direct verband met de klassieke jihadistische dreiging, maar lijkt voort te komen uit pro-Iraanse groepen. Mogelijk speelt Iran zelf daarbij ook een rol. Vooral Joodse, Israëlische en Amerikaanse locaties zijn hierbij voorkeursdoelwit.

Jihadistische aanslagen en arrestaties in Europa

Beperkt aantal jihadistische aanslagen, wel veel arrestaties

Het normbeeld van de jihadistische aanslagen in Europa blijft grotendeels onveranderd. Het aantal aanslagen in Europa is relatief beperkt. De in het vorige Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) gesignaleerde trend van een afname van het aantal jihadistische aanslagen in Europa zet hiermee door (zie aanslagenoverzicht). Diverse arrestaties in verband met aanslagvoorbereiding in Europa (zie arrestatie-overzicht), onder meer in Nederland, benadrukken echter dat verscheidene jihadistische aanslagen (op termijn) zijn verijdeld. Er is dus nog wel degelijk bij diverse geradicaliseerde personen in Europa, inclusief Nederland, de intentie om aanslagen te plegen.

De aanslagen van de laatste jaren worden veelal uitgevoerd met eenvoudig verkrijgbare middelen en vaak gepleegd door alleen handelende daders. Aanslagen door een of twee daders die gebruikmaken van eenvoudige aanslagmiddelen (zoals steekwapens) leiden doorgaans tot een kleiner aantal slachtoffers dan aanslagen die worden uitgevoerd door internationale terroristische organisaties. Eerder bleken in het Westen ook aanslagen door alleen handelende daders met auto's en vrachtwagens zeer dodelijk. Dit geldt ook als daders toegang hebben tot automatische vuurwapens. Er zijn ook aanwijzingen dat jihadisten overwegen andere aanslagmethodes toe te passen, zoals met drones (zie kader).[3] De doelwitselectie van jihadisten in het Westen loopt uiteen: van Joodse en Israëlische doelwitten tot willekeurige burgers op openbare plekken.

Het gedachtegoed van ISIS blijft de laatste jaren geradicaliseerde personen inspireren tot het plegen van geweld. ISIS of aan ISIS verwante mediastructuren blijven aan de hand van actuele gebeurtenissen in de wereld oproepen tot het plegen van aanslagen in Europa.[4] Godslastering en de oorlog in Gaza bleken de afgelopen periode echter geen duidelijke katalysatoren voor jihadistisch geweld.[5] Met enige regelmaat is bij de daders sprake van multiproblematiek van radicalisering, psy-

chiatrische klachten en een sociaal isolement. Mede omdat zij niet in een organisatorisch verband opereren, kunnen autoriteiten voorbereidingen tot een aanslag vooraf vaak moeilijk onderkennen. In sommige gevallen kondigen personen hun geweldsdaad vooraf aan op sociale media, waardoor wel opgetreden kan worden.

Dreiging van drones gaat mogelijk toenemen

In Antwerpen werden op 9 oktober 2025 drie mannen aangehouden op verdenking van het beramen van een aanslag op politici, onder wie de Belgische premier Bart De Wever. De verdachten zouden van plan zijn geweest een zelfgemaakt explosief te bevestigen aan een drone om daarmee de moordaanslag uit te voeren.[6] Drones zijn niet nieuw in het arsenaal van terroristen buiten Europa. Tussen 2014 en 2017 gebruikte ISIS in Syrië en Irak veelvuldig drones voor onder meer het uitvoeren van verkenningen, het vervaardigen van propagandamateriaal en ook militaire aanvallen.

In West-Europa is voor zover bekend nog nooit een aanslag succesvol uitgevoerd met een drone of met behulp daarvan. Wel zijn er in Europa de laatste vijf jaar enkele jihadistische aanslagen met een drone verijdeld.[7] Een recent onderzoeksrapport[8] toont aan dat het plegen van een aanslag met een drone uitgebreide kennis van explosieven, aflever- en ontstekingsmechanismen en planning vereist. Daarbij vormt toegang tot explosieven of precursoren waarschijnlijk een belemmering voor aanslagplegers[9], onder wie jihadisten. Een aanslag met een eenvoudig aanslagmiddel zal daarom, ook voor jihadisten, waarschijnlijker blijven. Er is echter een aantal redenen om aan te nemen dat de terroristische dreiging van drones in en tegen het Westen de komende jaren mogelijk zal toenemen. Zo heeft door de oorlog tussen Rusland en Oekraïne de ontwikkeling van drones een grote vlucht genomen. Daar komt bij dat het redelijk eenvoudig is de hand te leggen op handleidingen waarmee een drone kan worden omgebouwd tot aanslagmiddel. De afgelopen jaren hebben zowel ISIS als al Qa'ida dergelijke handleidingen verspreid. Ten slotte sporen ISIS en al Qa'ida in hun propaganda sympathisanten aan om aanslagen te plegen met drones.[10]

Ontwikkelingen rondom ISIS en al Qa'ida

ISIS-netwerken in Europa blijven aanwezig, maar dreiging tijdelijk verminderd

Behalve de dreiging van de bovengenoemde door ISIS geïnspireerde aanslagen, is er nog steeds het risico van door ISIS aangestuurde of gestimuleerde aanslagen. Het feit dat het relatief eenvoudig is om via het internet contact te leggen met onderdelen van ISIS versterkt dit risico. In de jaren 2022-2024 werden diverse grootschalige ISIS-plots in Europa verstoord. Sinds 2025 is die dreiging vanuit transnationale netwerken afgenomen. Verscheidene CT-acties in Europa de afgelopen jaren hebben ertoe geleid dat veel transnationale netwerken verbonden aan ISIS schade is toegebracht. Nog steeds zijn er aan ISIS-gelieerde netwerken in Europa die op termijn weer actief kunnen worden. Dit betekent dat indien de CT-druk af zou nemen de dreiging waarschijnlijk weer snel zal toenemen.

Van het online jihadisme, veelal pro-ISIS, gaat een inspirerende werking uit

Jihadistische propaganda is online volop aanwezig en eenvoudig toegankelijk. Jihadistische propaganda, groepen en netwerken bevinden zich op zowel mainstream sociale media als op berichtenapplicaties en alternatieve platformen. Een deel van de jihadistische propaganda wordt door de ISIS-provincies zelf geproduceerd. Andere jihadistische online netwerken staan organisatorisch los van de ISIS-provincies, maar bieden online materiaal dat overeenkomt met de ideologische opvattingen en geweldsinstructies van ISIS.[11] Vaak zijn de netwerken aanwezig op verscheidene platformen tegelijk. In verband met dit brede aanbod wordt ook wel gesproken van het zogenoemde 'virtuele kalifaat van ISIS'.[12] In mindere mate is er ook nog steeds online-aanbod van al Qa'ida.

De omvang van jihadistische online propaganda is de laatste jaren sterk toegenomen. Er zijn meer kanalen en meer groepen en de content hierop wordt meer bekeken en geliket.[13] Het is lastig om zicht te krijgen op de totale omvang van deze propaganda, omdat die soms verstopt is op minder toegankelijke kanalen. Autoriteiten en sociale-mediabedrijven slagen er niet goed in om deze propaganda succesvol terug te dringen. Jihadistische groepen blijken ook steeds beter in staat om content-moderatie te omzeilen, onder meer door het gebruik van AI. De duurzame online aanwezigheid zorgt ervoor dat het jihadistische gedachtegoed in stand blijft, hetgeen leidt tot nieuwe aanwas van jihadisten en het mogelijk vergroten van hun actiebereidheid.[14] Ook jongeren, die relatief veel internet gebruiken, kunnen zo op jonge leeftijd radicaliseren, in sommige gevallen richting geweld. Het belang van het bestaan van fysieke netwerken hierbij heeft ingeboet. Dit geldt ook voor Nederland (zie 'Jihadistische beweging is zeer gemêleerd en vooral online actief').

Het jihadistische online ecosysteem bestaat behalve uit pro-ISIS-groepen ook uit jihadistische influencers of aanjagers. Jihadistische aanjagers die veelal opereren onder een eigen merknaam, slagen erin om de jihadistische boodschap toegankelijk te maken en onder een breder publiek te verspreiden.

ISKP en diens netwerken staan onder druk, maar groepering is veerkrachtig

Diverse arrestaties in Europa leidden ertoe dat aan ISKP-verbonden netwerken in Europa in 2025 minder terroristische activiteiten ontplooiden. Ook in Afghanistan en Pakistan staat de organisatie onder druk. De dreiging vanuit ISKP tegen het Westen is echter geenszins definitief weg. ISKP is een veerkrachtig onderdeel van ISIS, dat eerder na militaire tegenslagen zich wist te transformeren tot de voor het Westen gevaarlijkste ISIS-provincie. Daarbij heeft ISKP nog steeds de intentie om aanslagen in het Westen aan te sturen. In 2025 werd duidelijk dat ISKP trainingskampen heeft in Pakistan, nadat eerder al delen van het leiderschap van ISKP naar Pakistan waren gevlucht.[15]

Dreiging vanuit ISIS in Syrië en Irak nog ongewis

ISIS-Syrië pleegde in Syrië na 2024 weliswaar iets meer aanslagen dan voorheen, maar zowel de absolute als relatieve groei is nog bescheiden. Het is echter de vraag of, en hoe, de gewijzigde krachtsverhoudingen in het noorden en oosten van Syrië effect zullen hebben op speelruimte voor en activiteiten van ISIS. Daarbij is vooral van belang of de autoriteiten in Damascus, de Syrische-Koerden en landen uit de anti-ISIS coalitie, in het bijzonder de Verenigde Staten, zich zullen blijven inzetten in de strijd tegen ISIS in Syrië en Irak. Dit is allereerst van belang voor de eventuele dreiging van aangestuurde operaties uit Syrië tegen Europa. Bij grootschalige bombardementen in de Badiya-woestijn zijn veel ISIS-strijders om het leven gekomen. Dit maakt de aangestuurde aanslagdreiging van ISIS-Syrië richting Europa op dit moment waarschijnlijk lager dan voorheen.

Dreiging jihadisme uit Afrika tegen Westen voorstelbaar maar niet acuut

Terroristische jihadistische groepen zijn actief in een groot aantal landen in vooral sub-Sahara Afrika. Veel jihadistische groepen op het Afrikaanse continent bestaan uit aanhangers van ISIS. Anders dan in grote delen van het Midden-Oosten zijn in Afrika echter nog steeds grote aftakkingen van al Qa'ida actief, zoals Jama'at Nasr al-Islam wal-Muslimin (JNIM) in de westelijke Sahel en Al Shabaab in Oost-Afrika. De activiteiten van deze groepen dragen sterk bij aan onveiligheid en instabiliteit in verschillende regio's. De meeste groepen hebben een lokale of regionale agenda en vertegenwoordigen daarmee geen directe dreiging tegen Europa. Ideologisch gezien zijn deze groepen sterk antiwesters en kunnen ze op termijn wel een directe dreiging vormen tegen het Westen. Dreiging kan bijvoorbeeld uitgaan van westerse uitreizigers die zich bij vooral afdelingen van ISIS hebben aangesloten, eventuele netwerken die zij in Europa kunnen onderhouden, of als zij met eventuele aanslagplannen terugkeren.

Het organisatorische zwaartepunt van ISIS als organisatie is de afgelopen jaren verschoven van het Midden-Oosten naar vooral Oost-Afrika.[16] In de afgelopen jaren kwam ISIS-Somalië daar sterk op. Deze groep groeide, trok uitreizigers aan en plande aanslagen tegen westerse belangen. CT-druk van vooral de Amerikanen in Oost-Afrika heeft de dreiging van ISIS-Somalië enigszins verminderd. In Mali zijn jihadistische groeperingen in mei 2026 aan een opmars bezig. Het aan Al-Qaida gelieerde JNIM en Islamic State Sahel Province (ISSP) vechten tegen het door Russische huurlingen gesteunde regime.

Indien JNIM en of ISSP verder en vooral permanent terrein veroveren, kan hierdoor de terroristische dreiging tegen het Westen op termijn toenemen. Jihadisten in het Westen kunnen uitreizen naar jihadistisch grondgebied. Jihadisten kunnen vanuit dit grondgebied aanslagen tegen het Westen plannen en voorbereiden. Zorgelijk is dat de CT-druk in West-Afrika, waar wereldwijd de meeste slachtoffers van terrorisme vallen, nog steeds vrijwel afwezig is.[17]

Dreiging al Qa'ida tegen Westen blijft latent aanwezig

Bijna 25 jaar na de aanslagen van 11 september 2001 in de Verenigde Staten is de organisatie al Qa'ida (AQ) drastisch veranderd. Een hiërarchisch geleide organisatie met een charismatische leider transformeerde in een decentraal opererende organisatie, met vestigingen in Afrika, Azië en het Midden-Oosten. De dreiging van AQ in en tegen het Westen is sinds de jaren 2000 afgenomen, maar de activiteiten van AQ in Afrika nemen de laatste jaren toe.[18] De terroristische aanslagen worden vooralsnog hoofdzakelijk gepleegd op het Afrikaanse continent, maar de Verenigde Naties hebben aanwijzingen dat AQ in toenemende mate wederom een extern programma met 'spectaculaire' aanslagen ambieert.[19] Ook blijft AQ in propaganda onverminderd oproepen tot het plegen van aanslagen. De vraag is of AQ de operationele capaciteit heeft om dit waar te maken.

Nederlandse jihadistische beweging

Jihadistische beweging is zeer gemêleerd en vooral online actief

De jihadistische beweging in Nederland bestaat uit enkele honderden personen die in meer of mindere mate het jihadistisch gedachtegoed van ISIS uitdragen. In verscheidene gevallen radicaliseren personen verder en willen zij geweld plegen. In 2025 had de AIVD bij elf personen in Nederland aanwijzingen voor een op handen zijnde geweldsdreiging.[20] Onder meer op een azc in Dronten[21] en Vlissingen[22] zijn afgelopen jaar personen aangehouden op verdenking van het voorbereiden van een terroristische aanslag. De plannen bij de man in Dronten bevonden zich in een voorstadium en waren nog niet concreet.[23] De 30-jarige Syriër die eind december 2025 werd opgepakt zou echter plannen hebben beraamd voor een terroristische aanslag op een kerk in Bremen.[24] Hij zou opdrachten hebben gekregen van ISIS om 'ongelovigen en christenen' te doden. Tevens zouden er al voorverkenningen hebben plaatsgevonden.

De jihadistische beweging in Nederland ontbeert leiderschap, structuur of verregaande organisatiegraad. De oude gekende fysieke jihadistische netwerken in Nederland vormen momenteel slechts een beperkte terroristische dreiging. Personen binnen dit milieu hangen mogelijk nog het jihadistische gedachtegoed aan, maar ontplooien nauwelijks nog jihadistische activiteiten. Relevanter voor de dreiging zijn zij die grotendeels online radicaliseren. Via onder meer sociale media consumeren zij actief jihadistische propaganda en kunnen zij onderdeel uitmaken van online netwerken. Binnen deze netwerken wordt ISIS-propaganda gemaakt, vertaald, bewerkt en weer verder verspreid. De online aanjagers zijn voornamelijk actief op sociale media- en gamingplatformen waar zij jihadistische content maken, bewerken en verspreiden én waar zij door online jihadistische groepen op te zetten en te beheren jihadisten sociaal met elkaar verbinden. Deze online aanjagers zijn vaker ideologisch meer gemotiveerd dan hun volgers, maar ook zij worden gedreven door sociale drijfveren, zoals de status en aandacht die zij online krijgen. Hoewel de meerderheid van deze aanjagers alleen online activiteiten ontplooit, kunnen hun online activiteiten wel fysieke acties (van anderen) tot gevolg hebben. Steeds vaker gaat het om minderjarigen die online geïnspireerd raken door het gedachtegoed van ISIS en in korte tijd radicaliseren. Soms kampen zij met psychosociale problematiek.[25] Zo werd op 3 februari 2026 een minderjarige verdachte veroordeeld voor het verspreiden van jihadistisch materiaal.[26] Na eerdere soortgelijke arrestaties in april 2025 zijn in 2026 opnieuw verdachten aangehouden, onder wie enkele minderjarigen, die onder meer via TikTok hebben geprobeerd anderen aan te zetten tot terroristische misdrijven (zie kader).

Aansporing tot terrorisme op TikTok

In januari en februari 2026 werden in een grootschalig onderzoek op verschillende plaatsen in Nederland zestien aanhoudingen verricht. De verdachten zouden onder meer op TikTok anderen hebben aangespoord om terroristische misdrijven te plegen. De hoofdverdachte beheerde een account dat op grote schaal Nederlands ondertitelde ISIS-propaganda verspreidde. Sommige TikTok-posts werden meer dan 100.000 keer bekeken. Ook volgers van dit account hielden zich in meer of mindere mate bezig met het bewerken en verspreiden van ISIS-propaganda.[27] Vier van de verdachten waren minderjarig. Dat de verdachten van dit online netwerk verspreid over Nederland wonen laat opnieuw zien dat online platforms het faciliteren dat jihadistische netwerken ontstaan die gemeente-, regio- en landsgrenzen kunnen overstijgen.

Het is niet altijd duidelijk of terroristische uitingen binnen deze online netwerken wijzen op een daadwerkelijke geweldsintentie of dat er eerder sprake is van grootspraak of hang naar aandacht.[28] Tot op heden is er in Nederland vanuit deze generatie online-jihadisten nog geen geweldsdaad gepleegd, maar in ons land zijn de afgelopen jaren wel degelijk aanhoudingen verricht van personen binnen jihadistische online netwerken die voorbereidingen troffen om een geweldsdaad te plegen. Een verdere zorg is dat uit de huidige online contacten tussen personen met jihadistische overtuigingen op termijn jihadistische netwerken ontstaan die nieuwe terroristische dreiging kunnen gaan vormen tegen Nederland.

Uitreizigers, terugkeerders en detentie

Toenemende belangstelling voor uitreis maar in Nederland zeer beperkt in omvang

Binnen de jihadistische beweging in Europa, inclusief Nederland, is er de laatste jaren weer interesse om uit te reizen en zich aan te sluiten bij terroristische groeperingen, bijvoorbeeld in Syrië, Somalië of Afghanistan.[29] In absolute aantallen is het aantal geslaagde uitreizen vanuit Nederland zeer beperkt, zeker als het vergeleken wordt met de periode 2012-2016. Nederlandse uitreizigers kunnen een terroristische dreiging vormen tegen Nederland, aangezien zij medestanders in ons land kunnen stimuleren een aanslag te plegen of hen daarbij ondersteuning bieden.

Situatie van Nederlanders in Noordoost-Syrië wel veranderd, terroristische dreiging voor Nederland niet of nauwelijks

De meeste Nederlandse uitreizigers bevinden zich in Syrië. Een deel begeeft zich vrijelijk in het gebied dat onder controle staat van het nieuwe bewind. Zij zijn waarschijnlijk niet voornemens om terug te keren naar Nederland. Mannelijke uitreizigers die zich hadden aangesloten bij ISIS zaten voorheen vast in detentiefaciliteiten in het gebied in Noordoost-Syrië dat onder controle stond van de door Syrische Koerden geleide *Syrian Democratic Forces* (SDF). In de eerste twee maanden van 2026 wisten militaire eenheden verbonden aan de autoriteiten in Damascus de controle te verwerven over grote delen van dit gebied. Hierop brachten Amerikaanse eenheden meer dan 5.700 mannelijke ISIS-strijders uit de voormalige SDF-gevangenissen over naar detentiecentra in Irak. Onder hen ook zo'n tien ISIS-mannen met een Nederlandse link die voorheen in Noordoost-Syrië gedetineerd waren. Vanuit dreigingsperspectief is er niets veranderd met de verplaatsing van de Nederlandse ISIS-strijders naar Irak. Zolang de mannelijke uitreizigers vastzitten in Syrië of Irak kunnen zij geen terroristische dreiging vormen. Het valt echter moeilijk te voorspellen hoe de situatie zich in Irak ontwikkelt en of zij ook op (iets) langere termijn gevangen blijven.

De situatie van vrouwen met een Nederlandse link in Noordoost-Syrië is meer ongewis. In kamp al-Hol zaten tot de overname door de Syrische autoriteiten een paar vrouwen met een Nederlandse link en kinderen. Van de meeste van de vrouwen en kinderen uit Al-Hol is onduidelijk waar zij zich nu bevinden. Het is onwaarschijnlijk dat deze vrouwen onder de radar naar Nederland met gewelddadige terroristische intenties zouden terugkeren. Afgelopen jaren zijn vele andere vrou-

wen met een Nederlandse link uit Syrië teruggekeerd en berecht in Nederland. De invloed van deze vrouwen op de terroristische dreiging in Nederland is ook in ander opzicht – rekrutering, propaganda en financiering – beperkt gebleven.

Van de meeste terugkeerders gaat nu geen dreiging meer uit

Van jihadistische uitreizigers die terugkeren naar Europa kan een geweldrisico uitgaan vanwege eerder opgedane gevechtservaring en internationale jihadistische contacten. Waar in de periode 2014–2019 nog sprake was van verschillende aanslagplots door terugkeerders in Nederland, gaat van de grote meerderheid van de uitreizigers en terugkeerders nu geen geweldsdreiging meer uit. Het gaat hier om personen die in de periode 2012-2016 uitreisden naar Syrië en die soms al meer dan tien jaar terug zijn. Ook is er nauwelijks sprake van een mobiliserende invloed vanuit deze groepen op de Nederlandse jihadistische beweging. Ruim driekwart van de terugkeerders in Nederland bevindt zich op dit moment op afstand van de jihadistische beweging. Deze beperkte dreiging is waarschijnlijk deels het gevolg van de inzet van de veiligheidsketen op dit thema, maar het is ook duidelijk dat terugkeerders tot nu toe een minder grote rol hebben gespeeld in de beïnvloeding van de Nederlandse jihadistische gemeenschap dan was voorzien.

Vanaf 2027 vrijlatingen van jihadisten met hoog risicoprofiel

In Nederland worden personen die verdacht worden van of zijn veroordeeld voor terrorisme, ongeacht de ideologische achtergrond, in beginsel bij elkaar geplaatst op een separate Terroristen Afdeling (TA). Dit geldt ook voor jihadisten. Deze geconcentreerde detentie is bedoeld om te voorkomen dat verdachten of veroordeelden van terrorisme reguliere gedetineerden negatief kunnen beïnvloeden met hun gedachtegoed. Tegelijkertijd ontstaat hierdoor het risico dat veroordeelde individuen nieuwe contacten opdoen en netwerken vormen. Op de TA opgedane contacten worden soms onderhouden na vrijlating. Dit beeld is niet gewijzigd ten opzichte van het vorige DTN. Daarin is ook genoemd dat vanaf 2027 er per jaar enkele vrijlatingen van jihadisten met een hoog risicoprofiel zullen volgen. Nieuwe vrijlatingen van dergelijke veroordeelden kunnen de terroristische dreiging in de komende jaren verhogen.

Impact oorlog tegen Iran op terroristische dreiging

De oorlog in Iran leidt tot een verhoogde aanslagdreiging in Europa, inclusief Nederland. Deze dreiging staat echter niet in direct verband met de klassieke jihadistische dreiging, maar lijkt voort te komen uit pro-Iraanse groepen.

Met Israëlisch-Amerikaanse oorlog tegen Iran neemt terroristische dreiging in Europa toe

Israël en de Verenigde Staten (VS) vielen eind februari 2026 Iran aan, wat leidde tot militaire escalatie in het Midden-Oosten. Dit gewapende conflict vertaalt zich in een verhoogde dreiging tegen Israëlische, Joodse en Amerikaanse doelwitten, ook in Nederland. Het 'raamakkoord' van medio juni, dat een opstap moet zijn voor verdere onderhandelingen over beëindiging van de oorlog tussen de VS en Iran, neemt die dreiging niet (direct) weg. Zowel doelwitten in Europa als Europese belangen in het buitenland kunnen prominenter in het vizier komen van Iraanse veiligheidsdiensten of aan Iran gelieerde (semi-)statelijke actoren, dan wel terroristische, gewelddadig extremistische, of statelijk aangestuurde criminele groepen, proxy's en personen. Hierbij zijn samenwerkingsverbanden op voorhand niet uit te sluiten. Dit zou geen nieuw beleid zijn voor Iran. De afgelopen jaren waren er in Zweden, Denemarken en het VK en diverse voorbeelden van criminelen die in opdracht van Iran aanslagen uitvoerden op Israëlische doelwitten.[30] Dit kan betekenen dat er in toenemende mate sprake is van vervlechting van de statelijke dreiging en terroristische dreiging. Ook als deze oorlog in het Midden-Oosten stopt, kan de verhoogde dreiging langer aanhouden.

De aanslagenreeks op Joodse, (veronderstelde) Amerikaanse en pro-Israëlische locaties in onder meer Nederland, die werd opgeëist door de tot voor kort onbekende groepering Harakat Ashaab al-Yamien al-Islamiyya (zie kader), past mogelijk in het hiervoor geschetste beeld. De aanslagen in Nederland zijn vooralsnog niet op mensenlevens gericht. De reeks aanslagen bij Joodse instellingen leidt tot groeiende angst onder de Joodse bevolking. De aanslagen kunnen haat en polarisatie verder aanwakkeren en hiermee de democratische rechtsorde ondermijnen.

Los van eventuele aanslagen van gewelddadige extremisten die sympathiek staan tegenover het Iraanse regime, kan de oorlog op termijn ook effect hebben op de dreiging vanuit jihadistische hoek en de weerstand daartegen. Een (langdurige) oorlog kan ISIS in de kaart spelen omdat daarmee de aandacht en de prioriteit voor contraterrorisme maatregelen zou kunnen afnemen. Bovendien is het conflict voor ISIS waarschijnlijk een ideologische opsteker, nu drie van de grote vijanden van ISIS (het 'joodse Israël', het 'sjiitische Iran' en de 'christelijke Verenigde Staten') met elkaar in oorlog zijn en elkaar verliezen toebrengen.

Aanslagen van tot voor kort onbekende groep Harakat Ashaab al-Yamien al-Islamiyya

Diverse aanslagen medio maart 2026 in onder meer Nederland, België en het Verenigd Koninkrijk werden in korte video's opgeëist door een groepering die zichzelf Harakat Ashaab al-Yamien al-Islamiyya (vanaf nu HAYI) noemt. Het begon met een explosie bij de ingang van een synagoge in Luik in de nacht van 8 op 9 maart. Daarna volgden geweldacties met brandbommen en brandstichtingen bij Joodse locaties en (veronderstelde) Amerikaanse locaties in Rotterdam en Amsterdam. Sinds het tijdelijk staakt-het-vuren tussen Iran, de VS en Israël zijn er vooralsnog geen nieuwe aanslagen in Nederland geweest. In het VK werd eind april door HAYI een aanslag opgeëist waarbij twee Joodse mannen werden neergestoken. Het is nog onduidelijk of de daders handelden in (directe) opdracht van HAYI. In Nederland leken de gewelddadige acties niet gericht op het maken van dodelijke slachtoffers.

Nadat door veiligheidsinstanties al snel een mogelijke link met Iran werd verondersteld, bleef het twee maanden onduidelijk wie achter de tot voor kort onbekende groepering HAYI zit.

Medio mei werd op verdenking van coördinatie van de aanslagen in Turkije een 30-jarige Irakese man gearresteerd. Hij zou volgens de Amerikaanse autoriteiten zowel actief voor een pro-Iraanse militie uit Irak, Kata'ib Hezbollah (KH), als voor de Iraanse Revolutionaire Garde.[31] Het illustreert de toegenomen zorgen over de statelijke aansturing bij gewelddadig extremisme en terrorisme in Europa.

Dat de daders van de aanslagen mogelijk in ruil voor geld de aanvallen hebben uitgevoerd zou passen bij de modus operandi van Iran. Dit fenomeen wordt '*terrorism as a service*'[32] genoemd. Iran heeft in het verleden meermaals gebruik gemaakt van proxy-organisaties om aanvallen uit te voeren die haar belangen zouden moeten dienen. In het Westen zet het land onder meer criminele organisaties in om onder druk of tegen beloning liquidaties uit te voeren van politieke dissidenten en aanslagen uit te voeren tegen bijvoorbeeld Israëlische en Joodse instellingen of burgers.

Mogelijke koerswijziging Hamas in Europa

Een rechtbank in Berlijn heeft in maart 2026 vier mannen, onder wie een Nederlander, tot gevangenisstraffen veroordeeld wegens lidmaatschap van Hamas.[33] De zaak uit 2023 draaide om het opzetten en het beheren van wapenvoorraden in meerdere Europese landen. De rechtbank oordeelde dat de verdachten daadwerkelijk lid waren van Hamas en handelden in opdracht van de organisatie en dus niet op eigen initiatief. De mannen ontkenden lid te zijn geweest van Hamas. De activiteiten van de veroordeelden waren vooral voorbereidend van aard: het lokaliseren, controleren en beschikbaar houden van wapens voor toekomstig gebruik. De rol van de Nederlander past in dat beeld: hij maakte deel uit van het logistieke netwerk en werd gezien als verkennende en faciliterende schakel. De rechtbank benadrukte dat Hamas met de wapendepots operationele maatregelen in Europa trof ter voorbereiding op mogelijke aanslagen op Israëlische of Joodse instellingen. Er werden in de afgelopen jaren in verschillende landen in Europa (onder meer in Duitsland, Denemarken, Zweden, Nederland, Polen en Bulgarije) wapens gevonden óf personen aangehouden die door autoriteiten in verband worden gebracht met mogelijke aanslagplannen van Hamas in Europa.

Hamas zelf ontkent stelselmatig aanslagen in Europa voor te bereiden en benadrukt dat de strijd zich richt op Israël.[34] Voor zover bekend heeft Hamas nog nooit een aanslag gepleegd in Europa en heeft de groep Europa altijd als strategisch achterland beschouwd waar het geld kon inzamelen, personen kon rekruteren of aandacht kon krijgen voor de Palestijnse zaak. Behalve een politiek netwerk heeft Hamas waarschijnlijk een operationeel netwerk in Europa. Een daadwerkelijke koerswijziging van (facties binnen) Hamas, mogelijk geïnstigeerd door de oorlog van Amerika en Israël tegen Iran, zou de dreiging tegen vooral Joodse en Israëlische doelwitten in Europa verder verhogen.

Bijschrift

Brand ontstaan bij de opvanglocatie in Loosdrecht waar asielzoekers gehuisvest zijn. De afgelopen tijd waren er in Nederland meerdere keren schermutselingen tussen demonstranten en politie. Hierbij waren ook rechts-extremistische groepen aanwezig.

2. Rechts-terrorisme en -extremisme

De rechts-terroristische geweldsdreiging is in Nederland al enkele jaren vrijwel gelijk. Voornamelijk jongeren die online radicaliseren binnen het rechts-terroristische online milieu kunnen mogelijk overgaan tot geweld. Het aantal aanhoudingen voor terroristische aanslagvoorbereiding is al jaren beperkt.

In de context van maatschappelijke onrust over migratie- en asielbeleid vinden geweldadige acties plaats die mogelijk rechts-extremistisch gemotiveerd zijn of aangejaagd worden door rechts-extremisten. Hetzelfde geldt voor intimidatie en bedreigingen richting (lokale) politici.

Rechts-terroristische geweldsdreiging blijft vrijwel gelijk

De rechts-terroristische geweldsdreiging is in Nederland al enkele jaren vrijwel gelijk. Het aantal aanhoudingen van personen uit rechts-terroristische netwerken in Nederland was de afgelopen jaren relatief beperkt. Meestal gaat het daarbij om jonge personen die zijn aangehouden op verdenking van het (online) dreigen met een rechts-terroristische aanslag of lidmaatschap van een rechts-terroristische organisatie.[35] Er is in deze gevallen echter nauwelijks sprake van concrete en vergaande voorbereidingshandelingen voor een aanslag. Mogelijk komt dit door de vaak jonge leeftijd van personen die zich in deze online netwerken bevinden. Voor veel jongeren is het plannen van aanslagen wellicht onhaalbaar. Het afgelopen half jaar zijn in Nederland twee minderjarigen die actief zijn binnen het rechts-terroristische online milieu aangehouden voor (vermeende) aanslagdreiging.

Defensielocaties als mogelijk beoogd doelwit

Dit jaar is een minderjarige Nederlandse jongen veroordeeld voor opruiing tot en het voorbereiden van rechts-terroristische aanslagen op het Vlaams Parlement in Brussel en de Nederlandse militaire vliegbasis Deelen in 2024.[36] Daarnaast is in maart van dit jaar een 18-jarige man aangehouden omdat er signalen waren dat hij zich in rechts-extremistische kringen begaf en aanslagplannen zou hebben, onder meer op ‘een militaire basis’. Defensielocaties worden door sommige rechts-terroristen gezien als een van de mogelijke doelwitten om met een aanslag zoveel mogelijk maatschappelijke chaos te veroorzaken. De rechts-terroristische aanslagdreiging jegens Defensie als instituut is in Nederland doorgaans echter laag.

Aanhangers van rechts-terroristisch gedachtegoed lijken vooral geïnspireerd door het accelerationisme. Dit is een strategie die binnen het rechts-terrorisme gekoppeld wordt aan nazisme en de omvolkingstheorie.[37] De strategie heeft de versnelde totstandkoming van een witte etnostaat tot doel. Deze accelerationisten proberen een zogenoemde rassenoorlog te ontketenen door zoveel mogelijk chaos te creëren in de samenleving middels het plegen van aanslagen op zowel mensenlevens als vitale infrastructurele netwerken. Daarnaast creëren individuen binnen rechts-terroristische online netwerken ook geregeld hun eigen gewelddadige wereldbeeld. Dat wordt samengesteld met elementen uit rechts-extremistische ideeën, misogynie of haat jegens bepaalde bevolkingsgroepen, zoals antisemitisme, in combinatie met een fascinatie voor zeer

grof geweld.[38] Zo komen kwetsbare en beïnvloedbare minderjarigen die actief zijn in het rechts-terroristische online milieu ook in aanraking met online netwerken waarin nihilistisch geweld, zeer gewelddadige content (‘*gore*’) en bepaalde occulte en satanische groepen de boventoon voeren.[39]

Het transnationale rechts-terroristische online milieu, waarbinnen naar schatting enkele honderden Nederlanders actief zijn, is een los georganiseerd netwerk met wisselende online groepen en kanalen. Hierdoor is het lastig om een exact beeld te vormen van het aantal actieve Nederlanders binnen dit online ecosysteem. De deelnemers zijn vaak kwetsbare en beïnvloedbare jongeren van wie sommigen ook psychosociale problemen hebben. Binnen de online netwerken komen personen in contact met gelijkgestemden en is nauwelijks sprake van leiderschap of hiërarchie. Individuen worden door andere groepsleden aangespoord of geïnspireerd tot het gebruik van geweld. In sporadische gevallen komen personen ook in klein gezelschap fysiek bij elkaar.[40]

Binnen het online milieu wordt volop rechts-terroristische propaganda verspreid. Rechts-terroristen als Breivik en Tarrant worden als ‘heiligen’ vereerd. Hun manifesten en diverse handleidingen voor het maken van aanslagmiddelen en 3D-wapens worden in dit milieu verspreid. Individuen die actief zijn binnen deze netwerken verwerven zo de benodigde kennis en mogelijke inspiratie voor het plegen van aanslagen. Op deze manier kan radicalisering van Nederlandse personen binnen het rechts-terroristische milieu ertoe leiden dat ze potentieel over aanslagmiddelen beschikken en een mogelijke aanslagdreiging vormen.[41]

Rechts-terroristische organisaties claimen activiteiten in verscheidene landen

Nog steeds ontplooien rechts-terroristische organisaties in diverse landen activiteiten en wordt de oprichting van cellen in westerse landen aangemoedigd.[42] Zo werden eind 2025 in Spanje drie leden van The Base gearresteerd.[43] The Base is een transnationaal opererende organisatie die het accelerationisme propageert en rekruteert in gewelddadige en extremistische online netwerken, ook in Nederland.[44] Daarnaast claimt de Oekraïense tak van de organisatie achter de recente moorden op een kolonel van de Oekraïense geheime dienst en een grenswachter te zitten. Er bestaan zorgen over mogelijke banden van The Base met Russische autoriteiten en dat de organisatie Oekraïne op den duur als uitvalsbasis zou kunnen gaan gebruiken voor destabiliserende sabotageacties en aanslagen in West-Europa. De Oekraïense tak streeft naar het creëren van een ‘wit thuisland’ in Oekraïne.[45] Een andere accelerationistische groepering, Atomwaffen Division (AWD), kondigde in september 2025 op Telegram een herstart aan. Deze transnationale organisatie suggereert in enkele online berichten met verschillende cellen actief te zijn in de Verenigde Staten, Nederland en Oekraïne. Het is nog onduidelijk in welke hoedanigheid en op welke schaal dit plaatsvindt.[46]

Rechts-extremisme: Fysieke weerbaarheidstrainingen vooralsnog geen geweldsdreiging

Aanhangers van rechts-extremistisch gedachtegoed die geen (terroristisch) geweld nastreven organiseren wel zomerkampen, survivaloefeningen en vechtsporttrainingen en -evenementen om de fysieke weerbaarheid van het ‘blanke ras’ te vergroten en te beschermen. Hier gaat in Nederland vooralsnog geen geweldsdreiging van uit, maar dit kan in potentie wel het risico van mogelijke geweldsbereidheid verhogen. Verschillende leden van Active Clubs, maar ook andere rechts-extremistische groepen uit Europa, vochten wederom op een rechts-extremistisch vechtsportevenement dat in Nederland georganiseerd werd.[47] Op beelden van het event is onder andere meermaals de Hitlergroet te zien.

Geweldsincidenten, intimidatie en bedreigingen in de context van rechts-extremisme

Sinds de zomer van 2025 hebben er tientallen demonstraties plaatsgevonden tegen immigratie en de mogelijke komst van asielzoekerscentra (azc). De mobilisatie hierbij vindt vooral online plaats. Bij de demonstraties was een mix van gewelddadige en niet-gewelddadige demonstranten aanwezig, van wie sommigen ook beschikken over rechts-extremis-

tisch of anti-institutioneel-extremistisch gedachtegoed (zie kader bij hoofdstuk anti-institutioneel extremisme). De incidentele aanwezigheid van (delen van) hooligangroepen zorgt voor een nog gemengder (en onvoorspelbaarder) beeld. Een deel van de demonstraties ging gepaard met rechts-extremistische uitingen. Hierbij gaat het onder andere om het tonen van prinsenvlaggen, NSDAP-verwijzingen en Hitlergroeten. Daarnaast werd 'Antifa'[48] met regelmaat als vijand of zondebok opgevoerd, wat in een aantal gevallen gepaard ging met gewelddadige oproepen en pogingen te komen tot een gewelddadige confrontatie met antifascisten. Een relatief groot deel van de demonstraties liep uit op ongeregeldheden. In een aantal gevallen werden raadsleden en andere politici bedreigd en zijn (aanbouw)locaties van azc vernield.[49] Behalve rechts-extremisten kunnen dus ook anderen overgaan tot geweld, intimidatie of bedreiging. De exacte ideologie en intenties van de specifieke geweldplegers is vaak onbekend. Lokale politici voelen zich hierdoor soms geremd om hun standpunten naar voren te brengen en hiernaar te handelen, indien demonstraties ontaarden in intimidatie, bedreigingen of geweld. Dergelijke zelfcensuur schaadt het functioneren van de rechtsstaat en haar instituten, in dit geval het lokaal bestuur.

Aanwezigheid zogenoemde 'Defend-groepen' bij protesten tegen asielbeleid

Bij diverse demonstraties waren zogenaamde Defend-groepen aanwezig. In de media is een beeld ontstaan van gecoördineerde rechts-extremistische Defend-groepen die de demonstraties kapen, al dan niet om bewust geweld toe te passen. Vooralsnog wordt ingeschat dat Defend-groepen veranderlijk, heterogeen en wisselend georganiseerd zijn, waarbij er geen sprake is van een consistente ideologie. De mogelijke zichtbaarheid van enkele betrokken groepen, zoals Defend Netherlands, draagt bij aan de beeldvorming van een georganiseerd fenomeen van gewelddadige demonstraties, terwijl de realiteit wijst op een complex geheel aan sentimenten welke voor sommige demonstranten reden is om over te gaan tot het gebruik van geweld. Vooralsnog lijkt een structureel samenwerkingsverband of een nationale organisatievorm door onderlinge verschillen niet van de grond te komen.

Normalisering rechts-extremisme draagt mogelijk bij aan geweld

Kenmerkend voor de meeste rechts-extremisten in Nederland is een streven naar de overheersing van de samenleving door de 'eigen' cultuur, identiteit, etniciteit of 'ras'. De meeste rechts-extremisten in Nederland houden zich bezig met niet-gewelddadig extremisme, in de vorm van het verspreiden en normaliseren van hun gedachtegoed. Velen keuren daarom geweld af, in ieder geval op dit moment, omdat dit de normalisering van hun gedachtegoed in de weg zou staan. Zij proberen op een geweldloze manier invloed uit te oefenen op de samenleving. Dit betekent echter niet dat deze geweldloze wijze niet kan leiden tot geweld; geweldsbereide rechts-extremisten en sympathisanten kunnen zich gesterkt voelen in hun handelen wanneer zij merken dat hun denkbeelden breder in de samenleving gedragen worden.[50]

De verspreiding van rechts-extremistische propaganda, desinformatie en complottheorieën vindt zowel online als offline plaats. Dit laatste gebeurt in de publieke ruimte, onder andere door het plakken van stickers en posters op objecten en door het tonen van spandoeken en andere uitingen tijdens demonstraties. Rechts-extremisten profileren zich steeds zichtbaarder en vormen (inter)nationale netwerken.[51] Deze zichtbaarheid kan bijdragen aan de normalisering van rechts-extremistisch gedachtegoed. Het afgelopen halfjaar valt hierbij de weinig verhullende formulering van nazistische denkbeelden op, wat erop kan wijzen dat sommige rechts-extremisten zich minder geremd voelen hun denkbeelden openlijk te uiten in het huidige maatschappelijke klimaat. Een deel van de Nederlandse rechts-extremisten kiest echter voor een meer verhullende manier van het normaliseren van rechts-extremistisch gedachtegoed. Zij organiseren sociale bijeenkomsten als borrels, lezingen en congressen om hun gedachtegoed te verspreiden, interne en internationale banden met gelijkgestemden te versterken en nieuwe leden en sympathisanten te rekruteren. Hierbij zoeken rechts-extremisten soms bewust toenadering tot uiterst rechtse partijen en individuen, in de hoop op steun voor en verdere verspreiding van hun rechts-extremistische ideeën.

Bijschrift

In februari 2026 verschenen meerdere personen voor de rechter op verdenking van het deel uitmaken van een crimineel, soeverein netwerk. Deze groep wordt verdacht van plannen voor een aanslag op de woning van burgemeester Buma en van het beramen van acties rond de NAVO-top in Den Haag.

3. Anti-institutioneel terrorisme en extremisme

Meerdere tientallen anti-institutioneel extremisten zijn bereid en in staat om terroristisch geweld te gebruiken. Verder kunnen agressie, bedreigingen en intimidaties vanuit de bredere anti-institutioneel extremistische beweging het functioneren van het openbaar bestuur en democratische rechtsorde ondermijnen.

Vijanddenken, crisisgevoelens, bewapening en legitimering verzet kunnen leiden tot geweld

Het extremistische deel van de anti-institutionele beweging in Nederland gaat uit van de complottheorie dat een kwaadaardige elite samenspant tegen burgers en hen onderdrukt, uitbuit of zelfs vermoordt. Daarbij circuleren verschillende subnarratieven die het vijandbeeld verder invullen. Prominente voorbeelden zijn het soevereinennarratief[52], de vermenging van religie[53] en spiritualiteit met het 'kwaadaardige elite'-narratief[54], denkbeelden over het bestaan van een 'woke' en/of marxistische wereldorde en complottheorieën rond satanisch ritueel misbruik (SRM)[55]. Aanhangers van het 'kwaadaardige elite'-narratief gaan er veelal van uit dat deze elite een 'verborgen agenda' heeft, gericht op totale wereldcontrole. Gebeurtenissen zoals pandemieën, geopolitieke spanningen of (lokaal) bestuurlijke besluiten worden in dit frame geplaatst. Anti-institutioneel extremisten geloven veelal dat de kwaadaardige elite crises bewust creëert en aanstuurt, om op die manier noodmaatregelen en vrijheidsbeperkende wetgeving te rechtvaardigen en zo de controle over burgers te vergroten.

Dit wereldbeeld kan bij sommigen leiden tot sterke (existentiële) crisisgevoelens en een gepercipieerde strijd tussen 'goed' en 'kwaad'. In reactie hierop treffen sommigen voorbereidingen op een vermeende naderende crisis. Zo wordt binnen bepaalde anti-institutionele kringen het aanschaffen van en trainen met wapens gelegitimeerd of actief aangemoedigd. Daarnaast maakt het idee van 'het recht op verzet' tegen de vermeende elite, deel uit van het anti-institutionele narratief. Dit blijft vaak beperkt tot (theoretische) discussies, maar in sommige gevallen wordt openlijk opgeroepen tot (gewapend) verzet. Het vijanddenken in combinatie met het legitimeren van verzet en zelfbewapening kan de drempel tot geweld verlagen. Meerdere tientallen van de anti-institutioneel extremisten in Nederland zijn bereid en in staat om terroristisch geweld te gebruiken.

De afgelopen jaren zijn er diverse anti-institutioneel extremisten opgepakt onder meer op verdenking van terrorisme. Dergelijke aanhoudingen bevestigen voor een deel van de aanhangers hun bestaande wereldbeeld. Zij zien de arrestaties als bewijs dat de overheid burgers onderdrukt. Enkelen van hen zien het arresteren van deze personen als een bewijs dat deze personen te dicht bij "de waarheid" zijn gekomen. Deze zienswijze versterkt hun motivatie om vast te houden aan hun overtuigingen.[56]

Aanjagers spelen belangrijke rol binnen anti-institutionele beweging

De brede anti-institutionele beweging in Nederland kent geen centrale organisatie, eenduidige ideologie of gemeenschappelijk einddoel.[57] Tijdens en kort na de coronapandemie groeide de anti-institutionele beweging. Op dit moment is de beweging zeker niet kleiner geworden. Binnen deze beweging zijn er tientallen aanjagers die het narratief actief uitdragen.[58] Netwerken die tijdens de coronapandemie zijn ontstaan blijven deels bestaan. Samenwerking tussen anti-institutio-

nele individuen en groepen vindt soms opportunistisch plaats, waarbij de afkeer van de overheid of instituties de gemene deler is. Aanjagers spelen een belangrijke rol in de verspreiding van anti-institutionele (sub)narratieven via onder meer lezingen, cursussen, fysieke bijeenkomsten, online kanalen en soms vrij professioneel ogende alternatieve mediaplatformen. Soms winnen bepaalde anti-institutionele subnarratieven tijdelijk aan populariteit. Zo lijkt de voedingsbodem voor het satanisch-ritueel-misbruik-narratief (SRM) groeiende, waarschijnlijk deels als gevolg van het toenemende bereik van dit narratief via sociale media en de zendingsdrang van aanjagers van dit narratief. In sommige gevallen speelt het SRM-narratief waarschijnlijk een rol in het radicaliseringsproces van geweldsbereide anti-institutioneel extremisten. Zo verklaarden twee veroordeelden in de rechtszaak van de aangehouden groep in 2024 dat het SRM-narratief een belangrijke motivatie was om 'in actie te komen' tegen de kwaadaardige elite.

Migratie als onderwerp binnen het anti-institutioneel extremistisch gedachtegoed

De afgelopen jaren lijkt migratie een belangrijker thema te worden binnen anti-institutionele kringen.[59] Volgens wetenschappelijk onderzoek is sinds 2023 het aantal vermeldingen van immigratie, 'omvolking' en 'remigratie' binnen het anti-institutionele online ecosysteem sterk toegenomen, terwijl deze termen daarvoor nauwelijks voorkwamen.[60] Daarmee is er toenemende overlap in thematiek met rechts-extremisten. Anti-institutioneel extremisten redeneren echter, anders dan rechts-extremisten, primair vanuit het 'kwaadaardige elite'-narratief: zij zien migratiebeleid als bewijs dat de kwaadaardige elite het volk wil onderdrukken. Sommige van hen geloven dat de kwaadaardige elite het asiel- en immigratiebeleid inzet als verdeel- en heersstrategie om zo de 'gewone Nederlander' tot slaaf te maken. Anti-institutioneel extremisten hanteren hierbij een bredere opvatting van de 'eigen groep'. Waar rechts-extremisten hiermee vooral doelen op het 'witte ras', zetten anti-institutioneel extremisten zich, over het algemeen, in voor 'het volk als geheel'.

Zeer klein deel nog altijd bereid en in staat terroristisch geweld te gebruiken, risico spontane geweldsuitingen blijft

Hoewel diverse aanhoudingen van anti-institutioneel extremisten in 2024 en 2025 de directe dreiging vanuit deze twee groepen wegnamen, gaat van een zeer klein deel van de anti-institutionele beweging nog steeds een terroristische geweldsdreiging uit. Zij zien een gewelddadige confrontatie met de vermeende kwaadaardige elite als legitiem.[61] Deze geweldsdreiging is vaak gericht op regionale of lokale doelwitten. Dit zijn bijvoorbeeld burgemeesters, wethouders, gemeenteambtenaren, politieagenten of deurwaarders uit hun directe omgeving. De dreiging uit zich waarschijnlijk minder snel in grootschalige terroristische aanslagen op willekeurige burgers met het doel angst aan te jagen.

Anders dan bij het jihadistische of rechts-terroristische milieu bestaat het merendeel van de geweldsbereide anti-institutionele extremisten uit personen boven de 45 jaar die op latere leeftijd radicaliseren. Zij zijn afkomstig uit uiteenlopende maatschappelijke groepen en relatief sterk vertegenwoordigd in rurale gebieden. Interactie met gelijkgestemden vindt grotendeels online plaats, maar kan in sommige gevallen leiden tot fysieke groepsvorming in kleine, vaak regionaal verankerde netwerken.

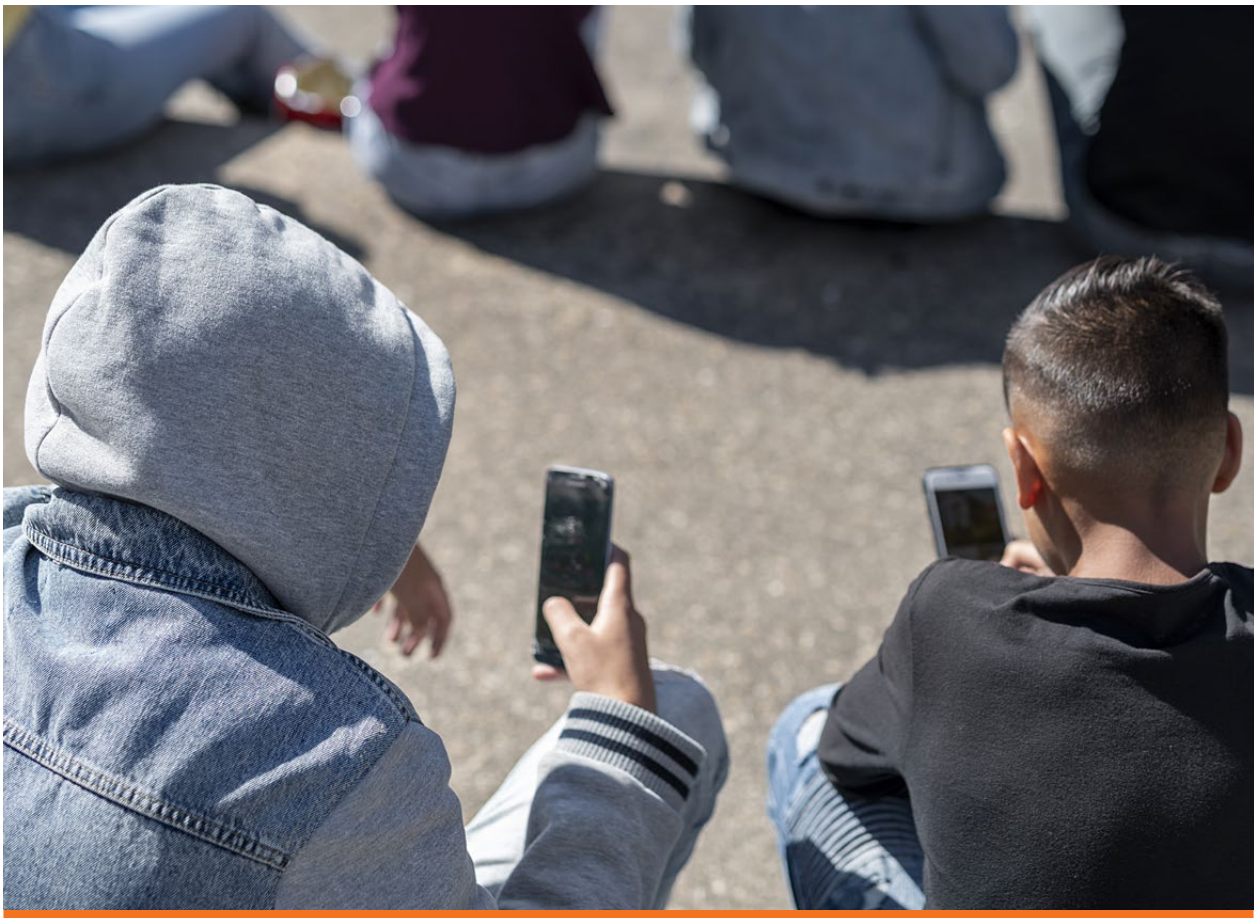
Een deel van de geweldsbereide anti-institutioneel extremisten in Nederland beschikt niet alleen over de intentie maar ook over de capaciteit om een gewelddadige dreiging te vormen. Zij hebben vaak relatief veel kennis over én vaardigheid in het gebruik van gewelddadige middelen. Veel van hen hebben een fascinatie voor wapens en oefenen actief met het gebruik ervan. Daarbij beschikken sommigen over een breed arsenaal aan legale en illegale wapens, zoals messen, wapenstokken, kruisbogen, vuurwapens en luchtdrukwapens. De luchtdrukwapens waarover zij beschikken kunnen op korte en middellange afstand dodelijk zijn.[62]

Indien personen uit de bredere anti-institutionele beweging in aanraking komen met vertegenwoordigers van de overheid, zoals deurwaarders, politieagenten, jeugdzorgmedewerkers of andere ambtenaren, kan dit in sommige gevallen lei-

den tot spontane, niet-voorbereide geweldsuitingen. In enkele gevallen leidt dit tot zeer ernstige geweldsincidenten. Bij personen die geweld gebruiken speelt vaak een opeenstapeling van persoonlijke en soms psychische problematiek mee. Deze factoren kunnen impulscontrole verminderen en bijdragen aan dreigend of gewelddadig gedrag.[63] Mede hierdoor is het in individuele gevallen niet altijd eenduidig vast te stellen in hoeverre geweld primair voortkomt uit anti-institutioneel gedachtegoed.

Anti-institutionele complottheorieën kunnen intimidatie, doxing en geweld legitimeren

In algemene zin geldt voor het anti-institutioneel gedachtegoed dat zij institutioneel wantrouwen en vijandbeelden versterken en dat aanhangers hiermee soms (impliciet) geweld legitimeren. Onder meer politici, wetenschappers, journalisten en andere ambtsdragers worden door anti-institutioneel extremisten veelal persoonlijk verantwoordelijk gehouden voor het uitvoeren van de agenda van de 'kwaadaardige elite' of zelf als vertegenwoordiger van deze 'elite' gezien. Dit draagt eraan bij dat zij te maken krijgen met intimidatie, doxing en geweld, waarbij anti-institutioneel extremisten bijvoorbeeld oproepen tot burgerarresten en 'tribunalen'.[64] Bedreigingen en agressie tegen ambtsdragers ondermijnen het functioneren van het openbaar bestuur en instituties en daarmee de democratische rechtsorde. Wanneer anti-institutionele complottheorieën worden overgenomen door politici of (semi) reguliere media en het zo een breder verspreidingsgebied en mogelijke acceptatie krijgt, vormt dit een toenemende dreiging voor de democratische rechtsorde. Een andere toekomstige dreiging kan zijn wanneer dergelijke narratieven worden misbruikt door een statelijke actor om verdeeldheid te zaaien in de Nederlandse samenleving en instituties te ondermijnen.

Bijschrift

Er zijn grote zorgen over de mogelijk langdurige mentale en fysieke schade bij jongeren die actief zijn binnen nihilistisch extremistische online netwerken.

4. Nihilistisch extremisme

Er bestaan in Nederland toenemende zorgen over een nihilistische geweldsdreiging die verschillende verschijningsvormen kan aannemen. Deze dreiging komt voort uit een internationaal online milieu van op criminaliteit gerichte netwerken. Een onbekend aantal Nederlandse jongeren is actief binnen dit steeds aan verandering onderhevige transnationale ecosysteem. Daarbij lopen dader- en slachtofferrol geregeld door elkaar heen en is detectie vaak lastig. Hoewel veel geweld uit dit bredere online ecosysteem niet per se extremistisch is, komt er ook ideologisch gemotiveerd nihilistisch geweld uit voort. Van nihilistisch gewelddadig extremisme is sprake als er vanuit deze netwerken op basis van een misantropisch en destructief wereldbeeld geweld wordt gepleegd. De rol van ideologie is echter vaak onduidelijk en casusafhankelijk. In enkele gevallen komt er uit deze dreigingsrichting een beperkte terroristische dreiging voort.

Nihilistisch extremisten zijn uit op destructie vanuit een soms lastig te ontwaren ideologie

Het nihilistisch online ecosysteem is de laatste jaren sterk gegroeid. Binnen dit ecosysteem ontbreekt vaak een duidelijk te identificeren ideologische component of rechtvaardiging in relatie tot het gebruikte geweld. Vaak is er helemaal geen sprake van ideologie en extremisme en gaat het om geweld omwille van het geweld, zoals bij puur sadisme. Het gaat hierbij om het halen van voldoening uit het veroorzaken van pijn bij of plegen van geweld tegen anderen.[65] In sommige gevallen kan echter gesproken worden van nihilistisch extremisme. Hiervan is sprake als er geweld plaatsvindt gemotiveerd vanuit een negatief mensbeeld (misantropie), waarbij wordt gestreefd naar de vernietiging van mens en maatschappij.[66] Iemand kan redeneren dat hij zijn leven en de mensen om hem heen haat en daarom naast zichzelf ook iedereen om hem heen wil vernietigen. Per casus moet bekeken worden in welke mate ideologie een rol speelt en of er sprake is van extremisme of in het uiterste geval terrorisme. In enkele gevallen zijn er raakvlakken met andere extremistische en gewelddadige stromingen en fenomenen, zoals rechts-extremisme, satanisme en *gore*.[67] Wegens de fascinatie voor gewelddadige content (*gore*) komt er ook geregeld beeldmateriaal van jihadistische onthoofdingen of van *school shootings* langs.

Nihilistisch extremistische netwerken kennen een dynamische online structuur

Binnen een breder pallet van extreme en grensoverschrijdende online subculturen voert bij enkele netwerken en groepen nihilisme en misantropie de boventoon. Deze netwerken en groepen zijn constant onderhevig aan veranderingen. Een bekend netwerk hierbinnen is de 'Com' ('*The Community*'). De criminele activiteiten van het 'Com'-netwerk zijn gericht op drie pijlers, namelijk cybercriminaliteit (hacken, simkaartfraude en cryptodiefstal), sextortion (afpersing en doxing) en offline criminele activiteiten (vandalisme, brandstichting, willekeurige aanvallen op vreemden, steekpartijen en terrorisme). Er vindt geregeld overlap plaats tussen de activiteiten en groepen binnen deze pijlers en personen kunnen tegelijkertijd lid zijn van meerdere groepen.[68]

Binnen het Com-netwerk opereren diverse sadistische groepen met hun eigen kanalen, chats en doelen. Vaak worden deze groepen aangeduid onder de parapluterm '764', maar in feite is er sprake van diverse transnationale online groepen waarbinnen (het verheerlijken van) geweld en seksueel misbruik een doel op zich is. '764' is de naam van de bekendste groep, maar er zijn meer groepen actief met veelal hetzelfde doel als 764. Binnen deze groepen wordt ook geregeld

geflirt met de ideologie en met name de esthetiek van het nazisme en satanisme.[69] Een groep die eveneens actief is binnen de 'Com' en de laatste jaren geregeld gelinkt is aan geweldsdaden in Europa, is *No Lives Matter*. Binnen deze groep worden handleidingen verspreid over hoe je een moord moet plegen en voeren nihilistische, misantropische en neonazistische denkbeelden de boventoon.[70]

Een andere extreme online subcultuur vormt de True Crime Community (TCC). TCC kenmerkt zich door *fandoms*[71] die aanslagplegers en massamoordenaars verheerlijken. Ook is TCC een inspiratiebron voor diverse *school shooters* in het buitenland gebleken; zij waren actief binnen dit netwerk.[72]

Vervlechting dader- en slachtofferschap en geweldsescalatie bemoeilijken detectie

Nihilistische netwerken rekruteren jongeren via grooming-strategieën, waarbij sprake is van manipulatie, chantage en systematische geestelijke afstomping (desensitisatie). Dader- en slachtofferschap lopen in deze netwerken geregeld door elkaar heen: jongeren worden eerst gemanipuleerd en afgeperst en worden vaak later zelf daders of aanjagers. Dit creëert complexe dilemma's voor de detectie, aanpak en hulpverlening van deze jongeren, omdat klassieke scheidslijnen tussen schuld, dwang en kwetsbaarheid vertroebelen.[73]

Binnen het nihilistisch extremisme zijn geweld en chaos zowel doelen op zich als middelen om iets te bereiken. Het verkrijgen van status en erkenning door het uitvoeren en tonen van geweld staat binnen deze subcultuur centraal.[74] Status en prestige zijn nauw verbonden met de ernst en wreedheid van de geweldsdaden, waarbij extremer geweld meer erkenning krijgt. Het gaat, ook in Nederland, om soms zeer gewelddadige delicten, en in het buitenland in enkele gevallen zelfs om dodelijke geweldsdelicten. In de ergste gevallen worden jongeren gedwongen tot het vermoorden of mishandelen van mensen of huisdieren, zelfbeschadiging of zelfs zelfdoding.

Het streven naar status leidt tot hiërarchische verhoudingen in groepen en een opruiende sfeer onder online groepsleden.[75] Leden brengen de vaak door henzelf gepleegde geweldsdaden met video's en afbeeldingen uitvoerig in beeld om zo te choqueren of zoveel mogelijk online status te verwerven, maar ook om macht over hun slachtoffers of andere leden te krijgen. Deze jacht op erkenning en controle werkt het voortbestaan en de escalatie van geweldsdaden in de hand. Ook zorgt dit systeem ervoor dat leden geweldsbereid zijn, versterkt het de onderlinge loyaliteit en maakt het detectie en infiltratie door opsporingsinstanties en onderzoekers lastiger omdat zij dan ook hieraan mee moeten doen en de schadelijke content tot zich moeten nemen.[76]

Nihilistisch extremistische jongeren vormen potentiële terroristische geweldsdreiging

Er zijn grote zorgen over de mogelijk langdurige mentale en fysieke schade bij jongeren die actief zijn binnen nihilistisch extremistische online netwerken. De precieze aantallen van Nederlandse deelnemers aan dit soort netwerken zijn lastig vast te stellen. Het gaat om tientallen Nederlandse deelnemers: vaak minderjarig, jongens en meisjes, mogelijk zowel slachtoffer als dader.[77] Het veelvuldig bekijken van zeer gewelddadige beelden kan zeker bij kwetsbare minderjarigen leiden tot geweldsfantasieën, geestelijke afstomping, een negatief mensbeeld en een afkeer van de maatschappij. Daarnaast kan het de drempel voor geweld verlagen, waardoor deze jongeren interessant zijn voor terroristische netwerken en groepen om te rekruteren.

In het buitenland zijn enkele aanslagen gepleegd door personen die actief waren in nihilistisch extremistische online subculturen. In Nederland worden verscheidene mensen strafrechtelijk vervolgd omdat ze betrokken zouden zijn bij nihilistisch extremistische netwerken.[78] Zo wordt een 25-jarige man uit Eindhoven vervolgd voor deelname aan een organisatie met een terroristisch oogmerk. Volgens het Openbaar Ministerie is hij oprichter van No Lives Matter.[79] Dit is een groep waarin ook rechts-extremistische denkbeelden worden gedeeld en waar hij rechts-terroristische aanslagplegers zou hebben verheerlijkt.

Bijschrift

Links-extremisten zetten ter ondersteuning van hun acties, zoals bij het bezetten van het spoor, doorgaans geen gewelddadige middelen in. Als zij dit wel doen, gaat het bijvoorbeeld om geweld bij verzet tegen een aanhouding.

5. Links-extremisme en dierenrechtenextremisme

De geweldsbereidheid binnen de links-extremistische beweging in Nederland is beperkt en lijkt niet toe te nemen. Van een terroristische geweldsdreiging uit links-extremistische hoek is in Nederland op dit moment geen sprake. Uitingen van protest zijn doorgaans activistisch van aard. In het geval er sprake is van hardere acties gaat het om vandalisme, intimidatie of doxing.[80]

Palestina blijft het belangrijkste thema, geweldsdreiging blijft beperkt

De links-extremistische beweging in Nederland bestaat voornamelijk uit anarchisten en in mindere mate marxisten-leninisten. Binnen de beweging heerst een uitgesproken pro-Palestijns sentiment, waarbij westerse landen als medeplichtig worden gezien aan het geweld tegen Palestijnen. Sommige groepen plaatsen dit binnen een anti-imperialistisch discours waarbij ze Israël en de Verenigde Staten per definitie als kwade actoren zien.[81] De aanvallen op Iran door de Verenigde Staten en Israël leiden tot op heden slechts tot een beperkte reactie binnen de links-extremistische beweging. Demonstraties verlopen doorgaans geweldloos, wel is aanhoudend sprake van bekladdingen en vernielingen bij gebouwen van bedrijven die betrokken (zouden) zijn bij wapenleveranties aan Israël of bij activiteiten van Israëlische kolonisten, alsmede overheidslocaties en universiteiten.[82]

Binnen het antifascisme, een ander thema waarop met name anarchisten ageren, staat de overtuiging centraal dat fascisme voortleeft in uiterst rechtse uitingen, bewegingen en partijen met de vrees dat dit kan leiden tot een herhaling van de geschiedenis. Om dit te voorkomen omarmen hedendaagse antifascisten een strategie van directe actie: het actief verstoren van extreemrechtse initiatieven onder het mom van zelfverdediging.[83] In Nederland zijn de actiemethoden van antifascisten al jarenlang hetzelfde: het aanrichten van vernielingen, het verstoren van bijeenkomsten en demonstraties, het intimideren van personen en doxing.[84] Gewelddadige antifascistische acties in het buitenland, zoals brandstichtingen bij politici in Duitsland[85] of de doodslag van een rechtse student door antifascistische tegendemonstranten in Frankrijk,[86] vinden in Nederland bij antifascisten geen weerklank en leiden niet tot een hogere geweldsbereidheid.

Er is Nederland op dit moment geen sprake van een terroristische geweldsdreiging uit links-extremistische hoek, omdat er hoogstens sprake is van intimidatie of zaakschade. Het gebruik van zwaar en op mensenlevensgericht geweld is vooralsnog taboe.

Sabotage van vitale infrastructuur in het buitenland

Links-extremisten in andere Europese landen zijn sneller geneigd om geweld te gebruiken dan links-extremisten in Nederland. Behalve antifascistisch geweld is in landen als Duitsland, Frankrijk en Italië sprake van vandalisme bij, sabotage op en brandstichting van vitale infrastructuur door links-extremisten. In hun uitingen richten zij zich dergelijke aanslagen vaak tegen de staat, de wapenindustrie of de veronderstelde relatie tussen kapitalisme en klimaatverandering. Dit kan leiden tot schade van miljoenen euro's voor bedrijven en overheden en raakt delen van de bevolking door bijvoorbeeld de uitval van stroom, internet en telecommunicatie of een verstoring van het treinverkeer. In Italië probeerden anarchisten het vervoer naar locaties van de Olympische Winterspelen te ver-

storen met sabotageacties. Een brandaanslag op een kabelbrug in Berlijn op 3 januari 2026 trof 45.000 huishoudens en circa 2.200 bedrijven.

Links-extremisten in Nederland hebben acties tegen vitale infrastructuur tot op heden niet prominent op hun agenda staan en er zijn nauwelijks reacties waargenomen op de aanslag in Berlijn. De omvang van gewelds-bereide links-extremisten in bovengenoemde landen staat niet in verhouding tot Nederland. In Nederland gaat het hooguit om enkele tientallen insurrectionele of geweldsbereide anarchisten. In de afgelopen jaren zijn personen afkomstig uit het buitenland in toenemende mate onderdeel gaan uitmaken van de Nederlandse scene. Er zijn vooralsnog geen aanwijzingen dat hun aanwezigheid in Nederland leidt tot een toegenomen gewelds-bereidheid onder Nederlandse links-extremisten.

Antimilitarisme kan opleven in reactie op (geo)politieke ontwikkelingen

Het antimilitarisme kende begin 2025 een kleine opleving, onder meer als gevolg van het Israëlische geweld tegen Palestijnen en de reactie van de Nederlandse overheid hierop, alsmede naar aanleiding van de in Nederland georganiseerde top van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) in juni 2025. Het gaat bij deze opleving voornamelijk om demonstraties, bekladdingen en vernielingen bij overheidsinstellingen en de militaire industrie, of om acties tegen personen of bedrijven die medeplichtig worden gehouden voor genocide.[87] Het aantal antimilitaristische acties is sinds de NAVO-top afgenomen. Zulke acties kunnen in de (nabije) toekomst opnieuw toenemen in reactie op de voorgenomen uitbreiding van de krijgsmacht of de Nederlandse opstelling in geopolitieke ontwikkelingen.

Dierenrechtenextremisme blijft beperkt in Nederland

Gewelddadige extremistische acties door dierenrechtenextremisten blijven zeldzaam in Nederland. Van geweldsintenties is binnen de dierenrechtenbeweging doorgaans geen sprake. Behalve vreedzame demonstraties of mogelijk intimiderende uitingen richting betrokkenen in de veeteelt, wordt in enkele gevallen de wet overtreden. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het heimelijk maken van videobeelden in stallen of slachthuizen.[88] Op individueel niveau kunnen personen verdergaande uitingen doen, waarbij geen sprake lijkt van een geplande campagne.

Rond de Tweede Kamerverkiezingen zijn er uit de hoek van dierenrechtenextremisten dreigementen geuit tegen politici. Daarnaast vervolgt het Openbaar Ministerie een man omdat hij tussen augustus 2024 en september 2025 dertien slagerijen in Groningen en Drenthe zou hebben bedreigd.[89] Dergelijke excessen wijzen echter niet op een bredere opleving van het dierenrechtenextremisme in Nederland.

Bijlagen

Bijlage 1
Overzicht van terroristische aanslagen en arrestaties wegens aanslagplanning

Het onderstaande biedt een overzicht van de belangrijkste terroristische aanslagen en arrestaties wegens aanslagplanning in Europa na 18 mei 2025. Veroordelingen voor dergelijke delicten zijn niet meegenomen in het overzicht, omdat deze raken aan eerdere arrestaties in het verleden en niet tekenend hoeven te zijn voor het actuele dreigingsbeeld. Het overzicht geeft een goede indicatie maar geen compleet beeld. Een deel van de arrestaties is nog niet in de openbaarheid en wordt niet in dit DTN benoemd. Niet alle arrestaties zullen uitmonden in veroordelingen voor terrorisme. Daarnaast kunnen er aanslagen of arrestaties plaatsvinden waarbij pas later in het onderzoek een terroristisch motief duidelijk wordt. In geval van aanslagen zijn datum en plaats van handeling **vet/rood** aangeduid.

December 2025

- **1 december 2025, Frankrijk:** de Franse autoriteiten hebben twee minderjarigen gearresteerd die worden verdacht van het beramen van een terroristische aanslagen. Volgens Franse media hadden ze het gemunt op Israëlische en Joodse doelen. Eén van hen is 16 jaar en komt uit Tsjetsjenië, de ander is een 17-jarige Fransman. Beiden zouden aanhangers van ISIS zijn.
- **12 december 2025, Duitsland:** vijf mannen zijn gearresteerd in Beieren op verdenking van het voorbereiden van een aanslag op een kerstmarkt. De autoriteiten gaan uit van een jihadistisch motief, maar er zou nog geen specifiek doel zijn gekozen voor de aanslag. Het gaat om drie mannen met een Marokkaanse achtergrond van 22, 28 en 30 jaar oud, een 56-jarige Egyptenaar en een 37-jarige Syriër.
- **12 december 2025, Duitsland:** een 21-jarige man is gearresteerd op verdenking van het voorbereiden op een jihadistisch gemotiveerde aanslag. De man komt uit Tadzjikistan en zou in juni 2024 met een visum Duitsland zijn binnengekomen.
- **18 december 2025, Nederland:** de politie heeft een 29-jarige Syriër gearresteerd in zijn huis in Vlissingen. De AIVD vermoedt dat de man rond de kerstdagen in Europa een terroristische aanslag wilde plegen. De man zou lid zijn van ISIS. Er werd geen concreet doelwit genoemd.

Januari 2026

- **3 januari 2026, Duitsland:** tot nu toe onbekende personen plegen een aanslag middels brandstichting op een kabelbrug in de Berlijnse wijk Lichterfelde waarbij hoogspanningskabels beschadigd raken. 45.000 huishoudens en 2.200 bedrijven zitten tot 7 januari zonder elektriciteit. De aanslag is geclaimd door de links-extremistische Vulkangruppe.

Februari 2026

- **13 februari 2026, Frankrijk:** een man, die al in 2013 een keer werd veroordeeld voor een terroristisch misdrijf, heeft drie politieagenten aangevallen met een mes bij de Arc de Triomphe in Parijs. De politie kon de man uitschakelen, waarna hij naar het ziekenhuis werd gebracht waar hij overleed. De agenten raakten niet gewond bij de aanval.
- **17 februari 2026, Frankrijk:** er zijn twee jongeren van zestien jaar gearresteerd voor het plannen van een jihadistisch gemotiveerde aanslag. De verdachten zouden een aanslag willen plegen op een concertzaal. De vermoedelijke leider van de twee had een plan om vuurwapens te stelen en heeft bekend thuis chemicaliën te hebben om 'verbrandingstesten' mee uit te voeren.
- **26 februari 2026, Noorwegen:** een zeventienjarige jongen is gearresteerd voor voorbereiding van een jihadistisch gemotiveerde aanslag. De jongen, van Noorse komaf, was van plan een bomaanslag te plegen op een NAVO-basis bij Stavanger, in het zuidwesten van Noorwegen. Ook heeft hij zijn steun uitgesproken voor ISIS en zou op school te zijn gezien met een ISIS-vlag.

Maart 2026

- **8 maart 2026, Noorwegen:** er vond een explosie plaats bij de Amerikaanse ambassade in Oslo, Noorwegen. De explosie werd vermoedelijk veroorzaakt door een brandbom. Er raakten geen mensen gewond en de schade aan het pand is minimaal. Er werden drie broers (tussen 20 en 29 jaar oud) aangehouden. De drie verdachten zijn Noren met een Irakese achtergrond. Vermoedelijk hadden ze terroristische motieven naar aanleiding van de oorlog in het Midden-Oosten.
- **28 maart 2026, Nederland:** een 21-jarige man is gearresteerd in zijn woning in Eindhoven in verband met een terrorismeonderzoek. De arrestatie vond plaats na bericht van de AIVD dat de man aanhanger zou zijn van ISIS. Hij word verdacht van opruiing tot een terroristisch misdrijf en deelname aan een terroristische organisatie.
- **Maart 2026:** In maart heeft de politie een 18-jarige jongen aangehouden die in online rechts-extremistische kringen zou verkeren en aanslagplannen zou hebben op onder meer een 'militaire basis'.

April 2026

- **10 april 2026, Nederland:** een 25-jarige man uit Den Bosch is gearresteerd. Hij wordt verdacht van het voorbereiden en het bevorderen van een terroristisch misdrijf en training voor terrorisme.

Mei 2026

- **28 mei 2026, Zwitserland:** op het treinstation in Winterthur viel een man voorbijgangers aan met een mes. Drie personen raakten gewond. De man is bij de politie bekend vanwege zijn sympathie voor ISIS. Ook kampt hij met psychiatrische problemen.

Reeks aanslagen/explosies/brandstichtingen maart/april 2026, opgeëist door HAYI

- **9 maart 2026, België:** explosie bij een synagoge in Luijk, België.
- **13 maart 2026, Nederland:** explosie en brandstichting bij Synagoge in Rotterdam. Vier personen aangehouden.
- **14 maart 2026, Nederland:** explosie bij Joodse school in Amsterdam.
- **16 maart 2026, Nederland:** explosie nabij de Amerikaanse Bank of New York op de Zuidas, Amsterdam.
- **23 maart 2026, Verenigd Koninkrijk:** brandstichting van ambulances bij een Joods goed doel in Londen.
- **24 maart 2026, België:** brandstichting van een auto in een Joodse wijk.
- **28 maart 2026, Frankrijk:** arrestatie 17-jarige jongen omdat hij probeerde een explosief tot ontploffing te brengen bij de Bank of America in Parijs.
- **3 april 2026, Nederland:** explosie bij het Israëlcentrum in Nijkerk.
- **10 april 2026, Duitsland:** explosie bij Israëlisch restaurant in München.
- **15 april 2026, Verenigd Koninkrijk:** poging tot brandstichting bij een synagoge in Londen.
- **15 april 2026, Verenigd Koninkrijk:** brandstichting bij een Perzischtalige mediaorganisatie in Londen.
- **15 april 2026, Noord-Macedonië:** brandstichting bij een synagoge in Skopje. Personen voor gearresteerd. Opgeëist door HAYI, de autoriteiten zeggen dat de verdachten aan ISIS zijn gelieerd.
- **18 april 2026, Verenigd Koninkrijk:** explosie door een brandbom op een synagoge in Londen.
- **28 april 2026, Verenigd Koninkrijk:** poging tot brandstichting bij een herdenkingsplek in Londen voor Iraniërs die vermoord zijn bij anti-overheid protesten in Iran.
- **29 april 2026, Verenigd Koninkrijk:** steekpartij waarbij twee Joodse mannen (76 en 34) in de Londense wijk Golders Green gewond raken. De 45-jarige verdachte van Somalische afkomst, die ter plekke wordt gearresteerd, zou 'Allahoe Akbar' hebben geroepen. Hij was al bekend bij het CT-programma *Prevent* van de Britse overheid.

Bijlage 2
Definities

- **Accelerationisme** – Een strategie die rechts-terroristen volgen waarbij door middel van terroristisch geweld chaos wordt nagestreefd, om zo een 'rassenoorlog' en de vervanging van de democratie door een nationaalsocialistische en witte etnostaat te bespoedigen.
- **Activisme** – Pogingen van individuen of groepen om op buitenparlementaire wijze, maar binnen de kaders van de democratische rechtsorde, politieke besluitvorming te beïnvloeden.
- **Alleenhandelende dader** – Een individu dat geen onderdeel uitmaakt van een terroristische organisatie of hiërarchisch systeem en bij de planning en uitvoering van een aanslag niet extern wordt aangestuurd.
- **Al Qa'ida gelieerd** – Groeperingen, netwerken, cellen of individuen die in contact staan met Al Qa'ida, maar niet operationeel worden aangestuurd door kern Al Qa'ida. Gelieerde groeperingen met een eigen regionale agenda zijn HTS, AQIM, AQAS, AQIS en al Shabaab.
- **Anti-institutioneel** – Aanhangers van de anti-institutionele beweging keren zich tegen de overheid en andere instituties, zoals de rechtspraak, de traditionele media en de wetenschap. Deze worden op basis van complottheorieën gezien als onderdeel van een internationaal opererende 'kwaadaardige elite', waarmee de Nederlandse bevolking in een staat van oorlog zou verkeren.
- **Democratische rechtsorde** – een samenleving waarbij de wisselwerking tussen overheid en burgers en burgers onderling verloopt volgens de principes, procedures en instituties die voortkomen uit de grondwettelijk vastgelegde vrijheden en rechten. Hierbij gaat het om gelijkheidsrechten, vrijheidsrechten en participatierechten. Dit is de open samenleving die er onder andere voor zorgt dat iedereen binnen dit systeem beschermd wordt en op een vrije manier
  kan leven.
- **Da'wa** – Letterlijk 'oproep' tot de islam. Da'wa in een meer klassieke betekenis richt zich op de oproep aan moslims tot naleving van de islam en bekering van ongelovigen tot de islam. Het is een vorm van prediking en zendingswerk. In het jihadisme staat da'wa vooral in het teken van de voorbereiding op de jihad.
- **Extremisme** – Het uit ideologische motieven bereid zijn om niet-gewelddadige en/of gewelddadige activiteiten te verrichten die de democratische rechtsorde ondermijnen.
- **Extreemlinks** – Tot extreemlinks worden de anarchistische en de marxistische-leninistische stroming gerekend. Antiglobalisme, antikapitalisme en antiliberalisme zijn belangrijke kenmerken. Hierbij houden *extreemlinkse activisten* zich aan de kaders van de democratische rechtsorde, ondermijnen *links-extremisten* de democratische rechtsorde en plegen *extreemlinkse terroristen* op mensenlevens gericht geweld gebaseerd op extreemlinkse opvattingen.
- **Extreemrechts** – Tot extreemrechts gedachtegoed worden denkbeelden gerekend als vreemdelingenhaat (inclusief: antisemitisme en antimoslims), haat jegens vreemde (cultuur)elementen en ultranationalisme. Hierbij houden *extreemrechtse activisten* zich aan de kaders van de democratische rechtsorde, ondermijnen *rechtsextremisten* de democratische rechtsorde en plegen *extreemrechtse terroristen* op mensenlevens gericht geweld gebaseerd op extreemrechtse opvattingen.
- **ISIS** – ISIS staat voor Islamitische Staat in Irak en Syrië; de Arabische afkorting is Daesh. ISIS pleegt ondanks het verlies van het fysieke 'kalifaat' in Syrië en Irak aanhoudend aanslagen in de regio. ISIS heeft nog steeds de intentie om aanslagen in het Westen te plegen.
- **Jihad** – De basisbetekenis in de Koran is 'een inspanning voor een verdienstelijk doel'. Het heeft in eerste aanleg een ethische betekenis: de mens heeft de goddelijke opdracht zich in te spannen tegen het kwaad in zichzelf. Een tweede betekenis is: zich inzetten voor het belang van de islam en de geloofsgemeenschap. Een derde betekenis is die van de gewapende strijd.
- **Jihadisme** – de verkorte term voor het mondiaal jihadi-salafisme. Aanhangers van deze ideologische stroming streven middels een gewapende strijd naar vervanging van 'afvallige' overheden in de islamitische wereld door een 'zuivere' islamitische staat. Daartoe plegen zij onder andere terroristische aanslagen, ook in westerse landen. De jihadistische beweging bestaat uit organisaties als Al Qaida en ISIS en aan hen gelieerde

groeperingen, maar ook uit netwerken en individuele aanhangers over de hele wereld.

- **Kalifaat** – Een islamitische heilstaat, primair gelegen in de regio waar de soennitische islam zijn oorsprong vindt. Op 29 juni 2014 riep ISIS een 'kalifaat' uit in Syrië en Irak. Eind maart 2019 kwam er een einde aan dit fysieke 'kalifaat'. Aan het hoofd van een kalifaat staat van oudsher de kalief. ISIS-leider Abu Bakr al Baghdadi heeft zichzelf tot kalief benoemd.
- **Kern Al Qa'ida** – De 'oude' Al Qa'ida-organisatie die zich ophoudt in het grensgebied van Pakistan en Afghanistan, in contact staat met aan Al Qa'ida gelieerde groepen met een eigen regionale agenda en zich profileert als 'moederorganisatie' van deze groeperingen.
- **Nationaal profiel** – De internationale aantrekkelijkheid van Nederland als potentieel terroristisch doelwit. Het gaat daarbij om de perceptie van terroristen ten aanzien van Nederland en niet over de algemene beeldvorming in het buitenland.
- **Nihilistisch extremisme** – Het bereid zijn om niet-gewelddadige en/of gewelddadige activiteiten te verrichten die de democratische rechtsorde ondermijnen vanuit denkbeelden van diepe haat of afkeer tegen de gehele mensheid en/of samenleving. Middels verschillende uiteenlopende vormen van geweld wordt gestreefd naar maatschappelijke chaos en instabiliteit.
- **Operative** – Een door een terroristische organisatie aangestuurde aanslagpleger, handlanger, ondersteuner of faciliteerder.
- **Polarisatie** – Het benadrukken van tegenstellingen in de samenleving, met als gevolg dat groepen verder van elkaar verwijderd raken en spanningen toenemen.
- **Radicalisering** – Een proces van toenemende bereidheid om de uiterste consequentie uit een denkwijze te aanvaarden en die in daden om te zetten. Deze toenemende bereidheid kan leiden tot gedrag dat andere mensen diep kwetst of in hun vrijheid raakt, kan aanleiding zijn voor individuen of groepen om zich af te keren van de samenleving en kan leiden tot het gebruik van geweld.
- **Terreur** – Schrikbewind van een staat tegen haar eigen onderdanen, veelal met als doel de macht van de heersende politieke, religieuze of etnische elite te handhaven; in media en elders vaak gebruikt in plaats van 'terrorisme'.
- **Terrorisme** – Het uit ideologische motieven (voorbereiden van het) plegen van op mensenlevens gericht geweld, of het veroorzaken van maatschappij-ontwrichtende schade, met als doel (een deel van) de bevolking ernstige vrees aan te jagen, maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen en/of politieke besluitvorming te beïnvloeden.
- **Terugkeerder** – Een uitreiziger die na verblijf bij een jihadistische groepering in een jihadistisch strijdgebied terugkeert naar het land dat hij voor zijn uitreis verlaten heeft of een ander land dat niet is aan te merken als jihadistisch strijdgebied.
- **Uitreiziger** – Een persoon die zijn eigen land verlaat om zich aan te sluiten bij een jihadistische groepering in een jihadistisch strijdgebied.
- **Weerstand** – Weerstand bestaat uit weerbaarheid (kenmerken van de samenleving waaruit weerstand blijkt) en tegenmaatregelen (effecten van maatregelen van de overheid waaruit weerstand blijkt).
- **Wilayat** – De Arabischtalige benaming van een 'provincie' van ISIS, door ISIS als zodanig benoemd. Ook buiten Syrië en Irak heeft ISIS provincies uitgeroepen, zoals in Libië en Jemen.

Bijlage 3
Dreigingsniveaus DTN

Het dreigingsniveau vloeit voort uit het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) en zegt iets over de algemene terroristische dreiging gedurende een langere termijn. Om het dreigingsniveau te bepalen worden veel verschillende elementen in ogenschouw genomen; elementen die kunnen verschillen in aard, herkomst, concreetheid, zichtbaarheid en actualiteit. De dreigingsniveaus worden aangegeven met de nummers 1 tot en met 5. Zij worden gebruikt ter kwalificering van de bandbreedte van het ingeschatte risico dat Nederland te maken krijgt met terroristische aanslagen. Schommelingen in aard, omvang en achtergrond van de dreiging geven daarom niet altijd onmiddellijk aanleiding om een ander dreigingsniveau te kiezen. Ook wanneer sprake is van een bepaalde concrete dreiging tegen een persoon of object of vitale bedrijfssector in Nederland, die leidt tot een verhoogde dreiging in andere systematieken dan het DTN, hoeft dit niet per se te betekenen dat het algemene dreigingsniveau ook omhoog gaat. De bullets die onder de dreigingsniveaus zijn opgenomen, dienen ter illustratie van situaties die zich onder een bepaald dreigingsniveau kunnen voordoen. Dit betekent ook dat niet *alle* genoemde bullets van toepassing hoeven te zijn wanneer een bepaald dreigingsniveau van kracht is.

Niveau 1 van 5	**De terroristische dreiging in Nederland is minimaal** *Het is niet waarschijnlijk dat in Nederland een terroristische aanslag plaatsvindt.* • We hebben geen aanwijzingen dat zich In Nederland personen bevinden die een terroristische dreiging vormen. • We hebben geen aanwijzingen dat Nederland in beeld is bij terroristen in het buitenland.
Niveau 2 van 5	**De terroristische dreiging in Nederland is beperkt** *Er bestaat een kleine kans op een terroristische aanslag in Nederland.* • Er is sprake van radicalisering waarvan op termijn een dreiging kan uitgaan. • Terroristen hebben de intentie aanslagen te plegen in Europa, maar treffen daartoe geen concrete voorbereidingen.
Niveau 3 van 5	**De terroristische dreiging in Nederland is aanzienlijk** *Een terroristische aanslag in Nederland is voorstelbaar.* • Er zijn in Nederland personen en groepen die sterk radicaliseren en een dreiging vormen. • We hebben geen aanwijzingen dat terroristen een aanslag in Nederland voorbereiden, maar het is wel voorstelbaar. • Terroristen plegen of plannen aanslagen in Europa.
Niveau 4 van 5	**De terroristische dreiging in Nederland is substantieel** *De kans op een terroristische aanslag in Nederland is reëel.* • Terroristen zien Nederland als een doelwit. • Terroristen plegen aanslagen in omringende landen. • Mogelijk zijn er aanwijzingen dat terroristen een aanslag op Nederland voorbereiden.
Niveau 5 van 5	**De terroristische dreiging in Nederland is kritiek** *Een terroristische aanslag in Nederland is op handen.* • We hebben concrete aanwijzingen dat terroristen op het punt staan een aanslag in Nederland te plegen. • Er heeft een aanslag in Nederland plaatsgevonden. • Er is een kans op een vervolgaanslag in Nederland.

Opmerkingen bij Niveau 5:

- Niveau 5 kan afgekondigd worden voor een specifiek deel van Nederland.
- Niveau 5 zal voor een beperkte tijd worden afgekondigd.

Eindnoten

1 AIVD, Jaarverslag 2025, p.27.
2 In 2015 concludeerden de NCTV en AIVD dat de meeste salafisten de Nederlandse democratische rechtsorde accepteren en het gebruik van jihadistisch geweld in de samenleving afwijzen. Er werd tot december 2023 in het DTN geschreven over polarisatie, extremisme en radicalisering. Het DTN is sinds december 2023 afgebakend tot gewelddadig extremisme en terrorisme en het salafisme maakt daarom geen onderdeel meer uit van het DTN. Het afgelopen decennium heeft de salafistische beweging in Nederland een aantal ontwikkelingen doorgemaakt. Op 30 juni 2026 publiceerden de NCTV en AIVD de analyse 'Traditie in Transitie' over de ontwikkelingen binnen de salafistische beweging in Nederland sinds 2015.
3 '3 verdachten opgepakt die aanslag wilden plegen op premier De Wever met drone: "Jihadistisch geïnspireerd"', VRT Nieuws, 9 oktober 2025.
4 '*Nearing the end of 2025, what is the state of the Islamic State?*', The Soufan Center, 19 december 2025.
5 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2025, p. 14.
6 '3 verdachten opgepakt die aanslag wilden plegen op premier De Wever met drone: "Jihadistisch geïnspireerd"', VRT Nieuws, 9 oktober 2025.
7 In 2023 werd in het Verenigd Koninkrijk een man veroordeeld voor het met behulp van 3D-geprinte onderdelen vervaardigen van een drone met een chemische lading ten behoeve van ISIS. In 2022 arresteerden de Spaanse autoriteiten een man met de Marokkaanse nationaliteit vanwege voorbereidingen om in naam van ISIS een aanval met een drone uit te voeren op het voetbalstadion. Datzelfde jaar stond in Frankrijk een man terecht voor het voorbereiden van een aanslag met een drone. Hij had het vliegtuigje reeds in bezit en op internet opgezocht hoe deze om te bouwen tot aanslagmiddel. De man had eerder een jaar verbleven in ISIS-gebied in Syrië en Irak en stond via Telegram in contact met een ISIS-lid.
8 Stijn Willem van 't Land, *Tussen Mogelijkheid en realiteit*, Universiteit Leiden, juni 2026.
9 'Hoe realistisch is een drone-aanslag in Nederland?', Universiteitleiden.nl, 11 juni 2026.
10 Lucas Webber, '*Islamic State Increasingly Targeted and Threatened Western Sporting Events in Advance of the Paris Olympics*', Jamestown Terrorism Monitor, 21 augustus 2024. '*Paris Olympics: ISIS circulates 'detailed attack manuals' on using drones to hit games*', The National, 5 juni 2024.
11 Zie onder meer: Moustafa Ayad, 'Teenage Terrorists and the Digital Ecosystem of the Islamic State', CTC Sentinel, februari 2025.
12 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland juni 2025, p. 19.
13 Moustafa Ayad, *Coordinating Through Chaos; the State of the Islamic State Online in 2026, Institute for Strategic Dialogue,* 2026, p. 8-10.
14 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland, december 2025, p. 16.
15 '*The BLA and ISKP clash in Balochistan*', Jamestown, 20 september 2025.
16 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland juni 2024, p. 16.
17 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2025, p. 14.
18 Colin Clarke, Clara Broekaert, '*The global state of al-Qa'ida 24 years after 9/11*', CTC-Sentinel, september 2025.
19 Verenigde Naties, '*Thirty-seventh report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team concerning Islamic State in Iraq and the Levant, Al-Qaida and associated individuals, groups, undertakings and entities*', 4 februari 2026.
20 AIVD, Jaarverslag 2025, p. 22.
21 'Syrische terrorismeverdachte aangehouden in Dronten', OM.nl, 17 december 2025.
22 'Syrische terrorismeverdachte aangehouden in Vlissingen', OM.nl, 30 december 2025.
23 'Opgepakte Syriër (34) bereidde vanuit azc Dronten aanslag voor in Nederland: hij werd de sjeik genoemd', BN de Stem, 11 maart 2026.
24 'Syriër die vlak voor Kerst in Vlissingen werd opgepakt, beraamde aanslag op kerk in Bremen: plannen zeer concreet', De Stentor, 25 maart 2026.
25 Zie onder andere: Radicalisering en psychosociale problematiek: Beter begrijpen, beter ingrijpen, WODC, 5 juni 2025.
26 Uitspraak Rechtbank Rotterdam, Zaaknummer: 10-194128-24, 3 februari 2027, ECLI:NL:RBROT:2026:838, Rechtbank Rotterdam, 10-194128-24.
27 'Aanhoudingen in verband met opruiing tot terrorisme op sociale media', OM.nl, 10 februari 2026.
28 AIVD, Web van Haat, 2025, p. 12.
29 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland December 2025, p. 28.
30 NCTV, Dreigingsbeeld Statelijke Actoren, juli 2025, p. 32.
31 '*Iraqi national arrested and charged with providing material support to Iranian backed terrorist organizations and directing attacks targeting U.S. citizens and interests*', US Department of Justice, 15 mei 2026.
32 Ook wel '*crime as a service*' genoemd.
33 '*Berlin court jails 4 men over Hamas weapon stockpiles*', DW In Focus, 25 maart 2026.
34 '*Suspected Hamas members accused of planning attacks appear in German court*', Reuters, 2 oktober 2025.
35 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2025, p. 26.
36 'Friese jongen plande aanslag op Vlaams Parlement en vliegbasis', NOS.nl, 31 maart 2026; 'Minderjarige veroordeeld voor voorbereiden terroristische aanslag Brussel', Rechtspraak.nl, 31 maart 2026.
37 Deze rechts-extremistische complottheorie beschrijft immigratie van vooral moslims en personen met een donkere huidskleur als een bewuste en planmatige demografische aanval door een joodse of linkse elite op de witte bevolking van Europa. Ook lhbtiq+'ers, feministen en personen die relaties aangaan met 'andere rassen' worden als medeplichtig gezien. Zij zouden de voortplanting en raszuiverheid in gevaar brengen. Het is een gegeven dat de demografische samenstelling van westerse

landen de afgelopen decennia is gewijzigd, maar aanhangers van de omvolkingstheorie gaan uit van kwade opzet.

38 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland juni 2025, p. 27-28.

39 Human Digital, Ali Fisher en Arthur Bradley, '*Gore and violent extremism: An explorative analysis of the use of gore websites for hosting and sharing extremist and terrorist content*', VoxPol, 2025; 'Wedstrijdje nihilisme', De Groene Amsterdammer, 4 juni 2025.; '*The rise of online cult communities dedicated to extremely violent child abuse*', Europol, januari 2025.; '*Counter Terrorism Policing, MI5, and the National Crime Agency deliver summer holiday warning to parents*', Counter Terrorism Policing, 23 juli 2025.

40 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland juni 2025, p. 28.

41 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2025, p. 25-26.

42 Urszula Mrozowska, '*The Resurgence of The Base in Europe: The Spanish Cell and a Transnational Accelerationalist Network,*' GNET Insights, 13 april 2026.

43 '*Suspected members of neo-Nazi terror group arrested in Spain*', The Guardian, 1 december 2025.

44 Urszula Mrozowska, 'The Resurgence of The Base in Europe: The Spanish Cell and a Transnational Accelerationalist Network,' GNET Insights, 13 april 2026.

45 '*Far-right Base group claims murders in Ukraine amid questions over Russia ties*', The Guardian, 26 februari 2026; 'Extreemrechts terreurnetwerk eist aanslagen in Oekraïne op, en zaait zo verwarring in het belegerde land', De Standaard, 2 maart 2026; U. Mrozowska, '*The Resurgence of The Base in Europe: The Spanish Cell and a Transnational Accelerationalist Network,*' in GNET Insights, 13 april 2026.

46 '*Atomwaffen-Branded Reboot Claims Presence across US, Netherlands, Ukraine*', SITE Intelligence, 23 september 2025.

47 '*Dutch Active Club Chapter Advertises Recently Held Fight Night Event*', Counter Extremism Project, 10 februari 2026.

48 Antifa is een afkorting voor 'antifascisme', een parapluterm voor mensen en groepen die zich met stickers, demonstraties en soms geweld inzetten tegen alle vormen van (verondersteld) extreemrechts.

49 Zie o.a.: 'Limburgse bestuurders spreken zich met grote advertentie uit tegen intimidatie', NOS, 29 november 2025; 'Zo'n 300 demonstranten bij beoogde asielopvang: vuurwerk tegen de gevel en voorstanders bedreigd', Algemeen Dagblad, 28 april 2026; 'Vernielingen aangericht aan gemeentehuis Loosdrecht waar opvanglocatie komt', NU.nl, 28 april 2026.

50 AIVD, Jaarverslag 2025, p. 28.

51 O.a. "May 30 "*Remigration Summit" in Porto, Portugal, Promoted by Far-Right Leaders*", SITE Intelligence, 26 januari 2026.

52 Soevereinen beschouwen de overheid als illegitiem en beroepen zich op 'natuur-' of 'gewoonterecht'.

53 Sommige anti-institutioneel extremisten vermengen hun gedachtegoed met christelijke overtuigingen over goed en kwaad en het einde der tijden.

54 Sommige anti-institutioneel extremisten vermengen hun gedachtegoed met verschillende vormen van spiritualiteit en spirituele praktijken en rituelen spelen vaak een rol binnen de anti-institutionele beweging. 'Conspiritualiteit' is het samengaan van complotnarratieven en spirituele denkbeelden.

55 Complottheorieën over satanisch ritueel misbruik stellen dat de kwaadaardige elite zich niet alleen schuldig maakt aan de onderdrukking van de bevolking, maar ook aan kinderhandel en satanisch kindermisbruik.

56 AIVD, Jaarverslag 2025, p. 25.

57 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2025, p. 30. ; K. Rekawek, T. Renard, J. Lanchès, M. Zotova, M. Hartgers, M. Finnsiö, A. Bolpagni, M. Lombardi, S. Rizieri Lucini, J. Ware, 'Recent Developments of Anti-Government Threats: Online Activities and Transnational Connections', ICCT, maart 2026, p. 2.

58 AIVD, Jaarverslag 2025, p. 25.

59 Rekawek et al., '*Recent Developments of Anti-Government Threats: Online Activities and Transnational Connections,*' p. 5, 27; AIVD, Jaarverslag 2025, p. 24.

60 Rekawek et al., '*Recent Developments of Anti-Government Threats: Online Activities and Transnational Connections,*' p. 5.

61 AIVD, Jaarverslag 2025, p. 24.

62 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2025, p. 30.

63 Verwey-Jonker Instituut en Radar Advies, Anti-institutionalisme in Nederland, 26 november 2025, p. 60.

64 O.a. 'Bijna 500 bedreigingen tegen politici gemeld: 'Een kogel in dat voorhoofd aub'', NOS, 16 februari 2026; 'Soevereinen steeds gewelddadiger tegen deurwaarders: 'Ik weet waar je woont'', 21 mei 2025. 'Celstraf voor 'soevereinen' die deurwaarder en agenten bedreigden', de Rechtspraak, 12 februari 2025.

65 '*Factsheet violent misanthropy*', National Centre for Terrorist Threat Assessment, mei 2025.

66 Marc-Andre Argentino, '*Nihilistic Violent Extremism (NVE): An Analytical Framework*', Maargentino.com, 17 april 2025.

67 Met *gore* wordt zeer gewelddadige en bloederige content bedoeld die in bepaalde groepen op het internet getoond en verspreid worden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om suïcides, martelpartijen en daadwerkelijke moorden.

68 Marc-Andre Argentino, 'The Pillars of the Com Network', Maargentino.com, 15 januari 2025.

69 Marc-Andre Argentino, 'Beyond the Headlines: Arrest Data and Drivers of Nihilistic Violent Extremism in the Com Network', Maargentino.com, 18 september 2025.

70 '"Wie wreedste opdrachten laat uitvoeren, krijgt meeste aanzien": zo werkt sadistisch netwerk 'No lives matter'', VRT, 29 maart 2026.

71 Een fandom is een subcultuur van enthousiaste fans die een gedeelde passie hebben.

72 Peter Smith e.a., 'True Crime Community: Understanding the Depths of Digital Fandom and Performative Violence', CTC Sentinel, februari 2026, p. 19.

73 HCSS, 'Het Com-netwerk', maart 2026, p. IV.

74 AIVD, Jaarverslag 2025, p. 27.

75 Argentino, '*Blood, Betrayal, and Branding: Inside 764's Hierarchy of Horrors*', Maargentino.com, 7 maart 2025.

76 Zie o.a. Tanya Mehra en Menso Hartgers, '*Fury and Void: Legal Pathways to Counter 764*', ICCT, oktober 2025; Argentino, '*Blood, Betrayal, and Branding: Inside 764's Hierarchy of Horrors*', Maargentino.com, 7 maart 2025.

77 HCSS, 'Het Com-netwerk', maart 2026, p. 7.

78 'Onderzoekers: zeker zeventig Nederlanders in sadistisch online netwerk', NOS, 10 maart 2026.

79 Zie onder meer: 'Sadistische Justin B. uit Eindhoven was oprichter terreurnetwerk volgens OM', Omroep Brabant, 28 oktober 2025. 'Justin B. (25) wordt gezien als aanstichter van gruwelijk geweld, dat zelfs kinderen tot moord aanzet', De Stentor, 25 oktober 2025; 'Onderzoekers: zeker zeventig Nederlanders in sadistisch online netwerk', NOS, 10 maart 2026.

80 *Doxing* is het in kaart brengen en online publiceren van persoonlijke gegevens.

81 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2025, p. 33.

82 AIVD, Jaarverslag 2025, april 2026, p. 29.

83 Mark Bray, Antifa. *The Anti-Fascist Handbook* (New York en Londen 2017), p. xiii-xxi.

84 AIVD, Jaarverslag 2025, april 2026, p. 30.

85 *'Auto von AfD-Politiker Baumann abgebrannt - Polizei: Politische Tat'*, NDR, 4 november 2025; 'Linksextreme bekennen sich zu Anschlag auf Nicola Beer', Neue Zürcher Zeitung, 13 november 2025.

86 'Extreemlinks Frankrijk onder vuur na gewelddadige dood van nationalistische student', De Volkskrant, 17 februari 2026.

87 'Demonstranten opgepakt na beklimmen agendabord en verfbommen bij wapenbeurs', RTV Rijnmond, 20 november 2025.

88 NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2025, p. 34.

89 'OM verdenkt man die Groningse slagerijen bedreigde van terrorisme', RTV Noord, 8 december 2025; '"Dierenactivist" (23) uit Oldambt voor rechter', Dagblad van het Noorden, 8 december 2025; 'Rechtszaak bedreiger slagers april inhoudelijk', Dagblad van het Noorden, 9 februari 2026.

Uitgave
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
en Veiligheid (NCTV)
Postbus 20301, 2500 EH Den Haag
Turfmarkt 147, 2511 DP Den Haag
070 751 5050

Meer informatie
www.nctv.nl
info@nctv.minjenv.nl

Juni 2026